

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

PJ
5053
G63
A17
1897

A 801,883

BLUMENLESE

SAMMLUNG HEBRÄISCHER GEDICHTE

VON

A. GOLDFADEN

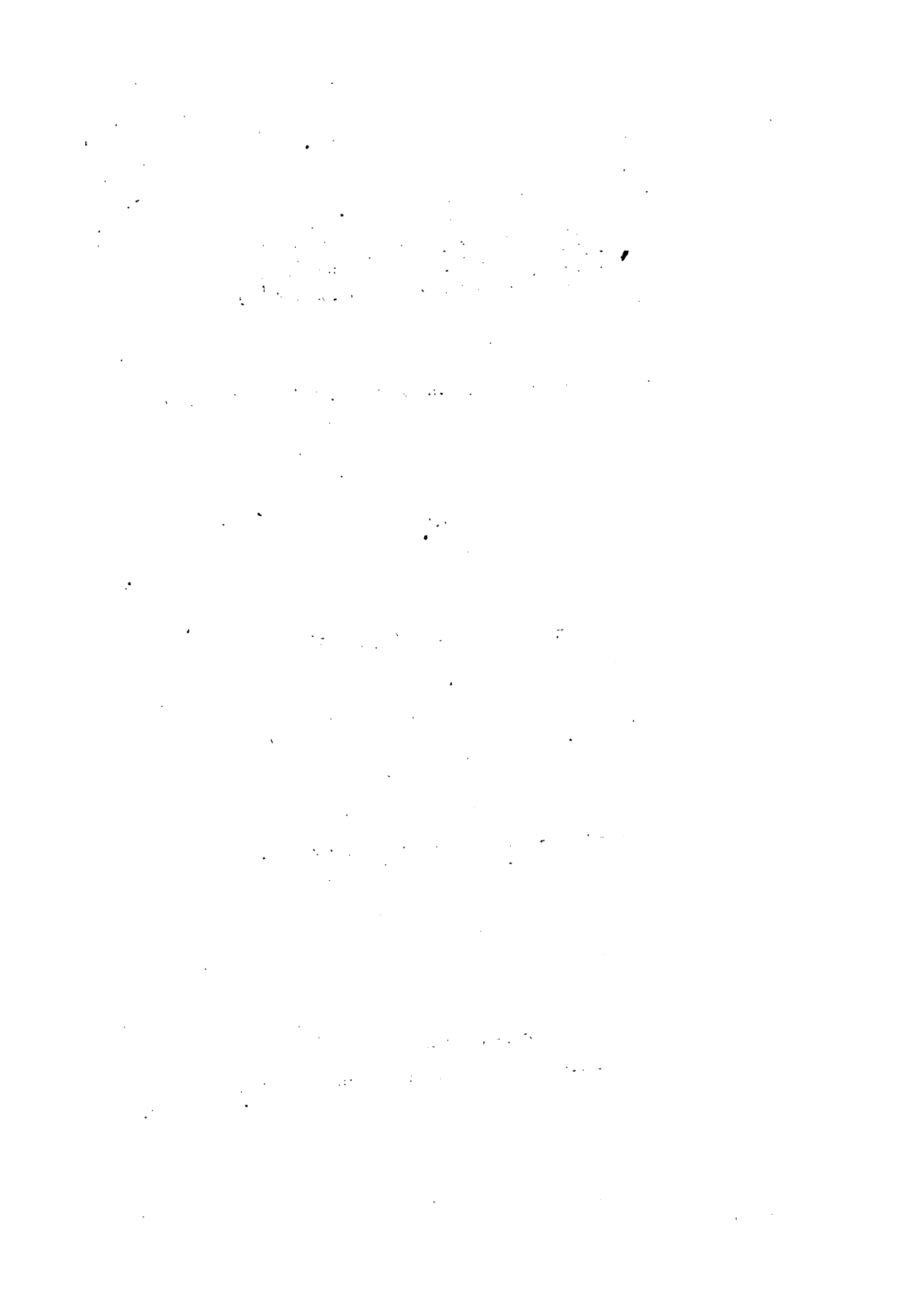
☞ ZWEITE VERBESSERTE AUFLAGE. ☜

KRAKAU.

DRUCK UND VERLAG VON JOSEF FISCHER.

1897.

עֹרָה כְּנֵרִי עֹרָה! שָׁחַר אֶעֱרָה.
אֲנֹכִי לְרַבִּי אֲנֹכִי אֲשִׁירָה.
וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עָמִי אֲשַׁמְעַ תְּהִלָּתוֹ!
כִּי לוֹ נִאֻוָּה תְּהִלָּה אִישׁ דָּגוּל מִרְבֵּבָה.
אִמְרָתוֹ כַּמַּל תִּזְלֵי גִשְׁם נְדִבָה.
אִישׁ קָנָא לְשֵׁם הָאֵל לְעַמּוֹ לְעֵדְתוֹ—.

אֲבָן—דִּי אֲמַרִי שְׁפָר—לוֹ דוּמִיָּה תְּהִלָּה—...
עָלִי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָה וְאֲנִי תִפְקָה:
כִּי תִמַּת לְבוֹ לְעוֹלָם לוֹ יִנּוֹן עַל מִצַּח.
כִּי שִׁפְעַת מַל בְּרַכְתּוֹ אֵל יִרִיק עַל רֵאשֵׁהוּ.
לְשׁוֹבֵעַ בְּנַעֲיִמִים כָּל יְמֵי חַיָּהוּ.
— כִּי יֵאָרִיךְ יָמָיו גֵּרוֹ יֵאִיר לְנֶצַח! —

פארוו 10 אָקטאָבער 1889.

כּחֲפֵץ תְּלִמִּדוֹ מוֹקִירוֹ וּמְכַבְּרוֹ כַּעֲרֹכוֹ הֵרַם
אֲבֵרָהֶם גְּאֻלְד־פֿאַדען.

צִיץ־הַהֶבֶב

(אשר שם חוט-הזהב על ראש רבנו הגדול סאר ערתו, אוהב עמו ואמונתו, נור ישראל ה"ה הרב החכם המפורסם מהור"ד צדוק כהן נ"י ביום נבחר פה אחר, מאת כל עדת בני ישראל בפאריו לרב-הכולל על מחוז ארץ צרפת הכירה ביום א' כ"ט לחדש תשרי תר"ן לפ"ק).

מה היום. מִיּוֹמַיִם כָּל לַב שְׂמַח?
בֵּית יְהוּדָה בְּרַכּוֹ ד' בְּנִגְיָנוֹת מְנַצֵּחַ.
הֵן לֹא חַג הַיּוֹם, לֹא שִׁבְתָּ, לֹא חֲדָשׁ? -
אֲבֵן, יוֹם זֶה מְכַבֵּד, לוֹ יֵאָתֶה שִׁירָה;
כִּי נִמְשַׁח הָרַב בְּצַרְפֶּת הַבִּירָה
נִמְשַׁח רַב צְהוּק־בֵּהֵן לִכְהֵן בְּקִדְשׁ! -

הַגִּירוֹ זֹאת בֵּיהוּדִים יוֹשְׁבֵי רוֹמְנִיָּה!
הַשְּׂמִיעוּ בְּקַהֲל־עֲדַת־יִשְׂרָאֵל רוֹסְסִיָּה!
כִּי עָלָה מוֹשִׁיעִים, הֲלֹא הוּא רַב לְהוֹשִׁיעַ,
עַל כִּפּא רָם וְנִשְׂא לְהִיּוֹת מוֹרֶה־דָּרָךְ,
לְחִסוֹת תַּחַת כַּנְּפוֹי כָּל כְּשִׁי בְּרָךְ,
וְלִצְמֵאִים לְתַרְתּוֹ אִמֵּר יִבִּיעַ -

מִי אִסַּף בֵּיתָה נְדָחִים אֲרָצָם נִמְשׁוֹ?
מִי פָדָה פְּלִיטֵי חָרַב מִגּוֹ גּוֹרֶשׁוֹ?
מִי עָמַד בְּפִרְץ לְחֹזֶק הַבְּדָק?
מִי פָרַשׁ בְּפִיו לְעִנְיִים אֲשַׁפְּתוֹת חֲבָקוֹ?
וְלִיתוּמַיִם מִי עָנָה בְּצַר לָהֶם אֲעַקּוֹ?
הֲלֹא הוּא צְהוּק־בֵּהֵן, הוּא כְהֵן אֲדַקֵּן! -

אני-גלגל ואופן לרכב העשר.
על גבי בסופה חיש אשאנו;
רגעי העת סוסיו רכב — האשר, *)
רצון-אל — רסנו, פאשר יחפוז יטנו.
אסובב בתבל, כדור אתגוללה
ובית מלונני-בית איש ברכו אל סלה.
אני הכסף...

וכי אגור באהלי איש מה מנו יבצר?
בי יהפוך תחבולות, בצע בוצע,
בי יקנה כל חמדה, חלי פז ובצר,
בי לי סגלות ארץ — ושמי מ ט ב ע —!
יען אדני עשר עלי הטבעו,
ומטובי בני איש אך טוב ישבעו.

*) דאס גליק. אני הכסף אוצר תועלת,
ידי רוממה בכל משקת.

הן לפתחי הפילי רובין בפלב.
אך הב! הב! יקרא לא יאמר אתנה
כל טוב ומאס לבו טפש פחלב.
זה חייו - לצבור כהנה וכהנה;
לרנעים ינצוני לא ידע נחת.
לא יאכל, אך יחוש, אף - ימות לשחת.
אני הכסף...

ובמות פעלי - בניו לא ירבו בבי.
אני אב ליתומיו ודבם שמח.
חיש אמה זכרוננו, דמעה - מלחי.
ואקרא: קחו בנים, צפנת פענח!! -
חיש ישפחו אכלם כי אוצר ירשו.
ותחת מחגורת שק פתיגיל ילבשו.
אני הכסף...

כי חתן ותחתן, אני כסות עינים,
לפדה לא חלק לה אל ביסי.
עיניו בי - אז יאמר לה: בת שמים!
בלך יפה, געימה, אין בך כל הפי -
פי תשאל הנערה, לי תתן רדיה.
כי תקרא לישיש בעל געוריה.
אני הכסף...

קול צלצלי שמע לי, ול עוז וחיל,
כי לי גם החרשים ישמעו יקשיבו.
ולקולי פסח ידלג באיל.
כי אלמים ידברו, אף פיהם ירחיבו,
גם לקפוץ פי אוכל, לעור עינים...!
אכל, הם! נוקשתי בדבר שפתים...
אני הכסף...

הַכֶּסֶף

והכסף יענה את הכל. (קהלם " י"ט)

אני הכסף אוצר תועלת,
ידי רוממה בכל משלת.

כל יושבי תבל בשמי אך יקראו
אותי יום יום ממטמונים יחפשו
ולעברו איש איש יפנו גם תעו
נדרו גם נעו כפיהם יפרשו
יצמאו בלמו, לא צמא למים,
כי אם לצבור כסף במלא חפנים.

אני הכסף...

אני מקים דל נדבה, עני גוע,
בין נדיבים אושיב, אשפתות חקרו.
אני דבק טוב, בין אהב ורע,
גם אויבים כאחים על פי ידבקו;
ובעל-דיב ומדון אם פניו נסלו,
לברק אור תמונתי רגע יצהלו.

אני הכסף...

בי ילכב נכוב, סכל גם בער,
נבזה ונערים עליו יתלוצצו,
פתאם—הוא חכם מוכיח בשער,
ורבים בן שלמים קרבתו יחפצו;
כל יכול, כל ידע, כל יבין — שמע,
למי יתנו כבוד? אך זאת כל יודע.

אני הכסף...

16.

מה נאווה פְּרִי הַדָּר נְשֵׂא לְכָד עֶבֶר,
בוּ, כָּל צָרְכָה מֵאֵל, תִּבְקֶשׁ כָּל רוּחַ;
הָעֲשִׂיר עֶשֶׂר, רֹב יָמִים—הַגִּבֹּר,
רַב מְחִיר— כְּנַעֲנִי, אֶבֶר— נֶשֶׁם וְרוּחַ;
נֶאֱנִי אֶךְ זֹאת תִּסְלָה: הִיא אֵל שָׁמַיִם,
נָא שִׂים כְּנַעֲנִי לְמַלְאִים אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם. קְנוּ קְנוּ!

17.

הוֹשַׁעֲנָא מְזִי רָעַב בְּנִים אִין כַּח!
הוֹשַׁעֲנָא אִם מְבַבְּה, קְבֹר שְׁקִיקַת,
הוֹשַׁעֲנָא שָׁב בְּעֲצָמוֹתָיו אִין עוֹד מַח!
הוֹשַׁעֲנָא— אִו קַח נַפְשֵׁי מוֹת חֲשִׁיקַת!
מִשָּׂא הַחַיִּים מִלֵּט כָּל אוֹבְלָה,
הוֹשַׁעֲנָא— גַּם מִשָּׂא זֶה נְשֵׂא אַחַדְלָה: קְנוּ קְנוּ!

18.

אַתֶּם הַשִּׁבְעִים רַב עֲנֵג וְנַחַת,
מִתְרַפְּסִים בְּרַצִּי גִיל שְׁלוֹה וְנַח!
בְּרֹאוֹתְכֶם יְהוּדֵי נוֹרֵד רוּמָם כְּשַׁחַת,
וְתַחַת מִשָּׂאוֹ יִדְבָּה יִשָּׁח;
גַּם דְּמַעוֹתֵיכֶם בְּנֹארוֹ אִז תְּשִׁימוּ,
מִפְּיוֹ מַלְאִים אֱלֹהֵי עֵת מֵר יְהִימוּ: קְנוּ קְנוּ!

12.

זֶה תְּמוּל בֶּן יָקִיר לִי שֶׁהָדַד הַמּוֹת,
הוּא יֵלֵד שְׁעֵשְׂעֵי לְמֵאֵד אֶהְבֵּתִי,
וּבְעֵצֶם יָדֵי שָׁם בְּשִׂדָּה צִלְמוֹת,
אֲנִי אָבִיו אֹיֵה, לוֹ קָבֵר חֲצַבְתִּי —
וּכְנוֹדֵד לְדֶרֶךְ פְּעָמֵי נְשֵׂאוֹתֵי
וּמֵן הַמַּצַּר לְמַרְחָב קָרָאתִי:
"קְנוּ קְנוּ!"

13.

מָחָר חֲגֵ שְׁבוּעוֹת — בְּרוּךְ אַרְח — !
אֵךְ שָׂא פָנַי בִּי מְאוּמָה לֹא הִכִּינוֹתִי,
יַעַן מִשְׁתַּהֲ-שִׁמְנִים לָךְ יָרַח רִיחִי,
גַּם נִפְשֵׁי זֹאת אֹתָהּ, אֲכַל הִיא דִּלּוֹתִי;
לָךְ אֵל הַגְּדוֹלִים בִּי שָׁמֵן חֲלֻקְמוֹ...
פֶּן בְּגַלְלֶךָ גַּם לִי תוֹשַׁע זְרוּעָמוּ.
"קְנוּ קְנוּ!"

14.

מִי זֹאת בְּשַׁחַר עָלֵי תִבֵּל עֲלֵתָה? ...
שָׁם שְׁנָה הַחֲדָשָׁה בְּעֵז דְּרֻכָּת — !
וּתְחַלֵּק לְפַל בְּרֻכָּה וַיִּשְׁוֹעַתָּה,
— הִגַּם לִי אֲצִלְתָּ בְּרֻכָּה גְבוּרָתִי מִבּוֹרְכָת — ?
מָה אַעֲשֶׂה לָךְ — תִּקְרָא — לְמַר גּוֹרְלֶךָ,
בָּא הַעֲשִׂיר וַיִּקַּח בְּרֻכָּתָהּ.
"קְנוּ קְנוּ!"

15.

מִי שָׁמָּה מִכִּין בַּחוּץ מוֹשְׁבֵהוּ?
מָה יִרְעֶם שָׁם פְּמִיִּשׁ, יָךְ הוֹלֵם פְּעֵם?
הֵן אִישׁ יִבְנֶה סִפָּה בְּעֵצֶם יִדְהוּ,
אֲשׁוּב אֲבִנָּה סִפָּה גַם אֲנִי הַפְּעֵם;
אֲכַל — לָךְ — קוֹל הַרְעֵב אֲזִנִּי קִשְׁבָּת
— אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ הַמְּקוֹם לְשִׁבְתָּ...!
"קְנוּ קְנוּ!"

8.

זימי פורים מה נעמו ימתקו
כל אשת-חיל או תקח רחמים.
כל עסים תמחן ושקדים יודקו
ותעש מנדנות בחפץ בפנים;
אך אשתי בעניה תחבוק ידיה.
ראתה שכנתה שחקה על משפתיה - . קנו קנו!

9.

שם אחד של מצות נושא על שכם.
פה לחג יקנה איש כלי-עץ כלי-חמר
שם לנברי איש ימכור שאור גם לחם.
כי - . כל ימצא אל גזר אמר;
חקו שמרתי כל עוד היותי בארץ.
הגם על המצות משפט זה יחרץ? .. קנו קנו!

10.

ולדרבו הזקן נשא רגליהו
ומענני דאגה פניו קדרו
פעמון בראש מגדל הרעים קולהו
שתיים עשרה שפתי העברים ספרו - ....
תר השנה בא - קול אישים נחבאו
רק מלים שתיים במרחב נשמעו: . קנו קנו!

בחיק מרגוע עוד שכתו שב גם ילד
עוד חזיוני ריק בחלומם שרגו
עוד לא עדה השחר על פני חלה
ובפירים לטרף עוד לא שאגו;
ובכר עזב ערשו גרודים שובע
הזקן הנדדה הוה מר לשוע: . קנו קנו!

4.

וְזֶה חֶלְקִי? — שְׁבַע קָלוּן. וְרֵאָה לַחֵץ.
בְּבֵית נְכָרֵי שָׁם אֲשַׁמַּע מוֹסֵר בְּלַמְתִּי.
בְּהַמְרוֹתוֹ תִּלְוֶן עֵינַי. וּבְלִבִּי מַחֵץ.
מְרֻמָּה וְתֵדָךְ — יִקְרָא — תַּצְמִיד דְּבַרְתִּי;
וּבְלִבִּי בִּי עוֹד יִתְגַּר. עַז הַמַּצָּח!
הוּא זֶה חֶלְקִי מִכָּל עַמְלֵי נֹצֵחַ: קִנּוּ קִנּוּ!

5.

הֵן בִּיהוּדֵי יַעֲשֶׂה אִישׁ כְּלִבְבֵהוּ.
מִי לַבּוֹז לְלַעֲנֵי. וּמִי לְשִׁבְמֵי.
זֶה פֶה כְּלַעֲנֵי מְעוֹג יָחוּם עֲלֵיהֶם.
וּבְלִי חֶמְלָה שָׁם בְּמִקַּל יִחַבְטֵי;
וּבְעֵינַי כָּל זֹאת לֹא חֲדָשׁ. לֹא פֶלֶא.
חֶלְקִי וּמִנֵּת כּוֹסֵי אֵד מַלִּים אֱלֹהִי: קִנּוּ קִנּוּ!

6.

אֵד אֶת מַלְכָּה שֶׁבֶת. אֵד אֶת תְּשׁוּמַחֵינִי.
וְזֶה מְאֹד נַפְשֵׁי גְרָסָה לְמִנוּחֵיכִי.
כְּצִנָּה שְׁלוֹם וְגִיל תַּעֲמְרֵינִי.
תַּעֲרֹכֵי לִי שֶׁלֶחֶן. יִיגַד תַּמְסוּכֵי;
אָפֶס — מָה-אֲשִׁיב עַל כָּל תַּגְּמוּלָּיִךְ.
וּבְיָדֵי אֵין מְאוּמָה לְגִמּוּל עֲלֶיךָ. קִנּוּ קִנּוּ!

7.

כָּא לֵיל חֲנֻכָּה — בַּחוּץ אֲנָשִׁים נַפְזָרִי.
זֶה יִקְנֶה גַר הַדּוֹגֵי. זֶה שֶׁמֶן זֵית.
יְרוּצוּ וְאִיצוּ. יִקְנוּ יִסְחָרוּ.
וּבְרָנֵעַ — גֵּרוֹת יִזְהִירוּ כָּל בַּיִת;
אֲנִי — חֲשֵׁךְ אֲמַשֵּׁשׁ גְּרִי כָּל יוֹפִיעַ.
הֵה אֵלַי מָתִי גַם חֲשָׁבֵי תַנְיָה? — קִנּוּ קִנּוּ!

קִנּוּ! קִנּוּ!

1.

עַל כֶּסֶף קָרַח־נֹרָא עָלָה הַחֶרֶף,
וּכְפֹזֵר כְּאַפֵּר פֶּזֶר עַל פְּנֵי חֶלֶד,
אָתָּא בְקָר — לַיְלָה פָּנָה לוֹ עֶרְף,
וְעַל עֲרֻשׁוֹתָם עוֹד סְרוּחִים שׁוֹב גַּם יָלֵד;
הָעִיר שֶׁקָּטְהָ — קוֹל אִישִׁים נַחְבָּאוּ,
רַק מַלְּיָם שִׁתִּים בַּחוּצוֹת נִשְׁמְעוּ: קִנּוּ קִנּוּ!

2.

מִשְׁעֲנֵתוֹ בִּידוֹ עַל שִׁכְמוֹ סִבֵּר,
מִסְּחָרֵת־יְדוֹ וּבְמַעַט מִרְפֵּלֵת,
כֹּה הִלְךְ זָקֵן, יְלִיד־דָּאָגָה וְאַבֵּל,
פֶּן יִמְכֹּר בִּישׁוּק — יִמְצָא לוֹ מִפְּלֵת;
וְלִכְּל עוֹבֵר אֲרַח יִשָּׂא עֵינָיִם,
וּמַלְּיָם אֱלֹהֵי הַדֹּבֵב בְּשִׁפְתָיִם: קִנּוּ קִנּוּ!

3.

הוּי לִי זָקֵן אִמְלָל קִטְף מְלוּחַ,
מִשְׁכֵּיִם הוֹלֵךְ לְטָרְף, בֵּיתִי עֲזַבְתִּי,
עַתָּה אִישׁ אִישׁ בְּזוּרְעוֹת שְׁנָה יְנוּחַ,
אֲנִי מוֹנִים שְׁלֹשׁ שְׁוֹקִים סוֹבְבְתִי,
רֵאשׁוֹן אֲנִי שֶׁכַּבַּת הַשֶּׁלֶג רָקַעְתִּי,
וּבְשִׁעָרִים אֲנִי רֵאשׁוֹן קוֹלִי הַשְּׁמַעְתִּי: קִנּוּ קִנּוּ!

נְפִשָׁה עֵז הַדְּרֻכָּת,   כִּי עוֹד מַעֲט לְכַת,
וְאַרְצָן מְבוֹרְכָת,   לְגַגְד עֵינֶיךָ.

כְּבוֹד יִטְפוּ שָׁמַיָּה,   מִי נַחַת מִיָּמֶיךָ,
וּמִהַרְרֵיךָ,   תַּחֲצוּב פֹּה וְכַתָּם;

שָׁם אֲשֶׁר פָּרַח,   שָׁם עֲשֶׂר צִמְחָה,
שָׁם יִתְנוּ רֵיחַ,   כָּל מֵר וְכָשֶׁם.

וּבְלֵב מְלֵא נִילָה,   יִבְחַר הַמַּסְלָה,
וּפְעָמָיו לְסַגְלָה,   לְרוּץ לֹא יִיעָפוּ;

וּבְמַרוּצָתוֹ,   יִשְׂפַח צְרָתוֹ,
כִּי מִבְּקָשֵׁי רָעָתוֹ,   אֵלָיו יִשְׁאַפוּ.

כֹּה נִפְשׁוּ לַחֲצָת,   כֹּה רוּחוֹ רַעֲצָת,
וְהִלִּיכְתוּ עוֹד רַחֲצָת,   בְּחַמְאֹת פִּיָּה;

עַדִּי לְפָנֶיהוּ,   יַחֲזֶה קְבֵרָהוּ,
אֲבָל הִיא תִנְחַמְהוּ,   וְעֵינָיו צוֹפִיָּה....

— אֵן אַתָּה שֹׁכֵר,   עוֹד תּוֹלִיד הַנֶּכֶדֶר!
הַמַּעֲט עֵמֶל וְשֹׁכֵר,   נִשְׂא בְּחֶלֶד — ..?

פֹּה— יַעֲנֶה— בֵּן מוֹת,   פֹּה קִץ עֲצָבָת,
כִּי טוֹב יוֹם הַמּוֹת,   מִיּוֹם הַנֶּדֶד — !

וּבְשִׁבְט עֲבָרְתָהּוּ.   בָּא הָעֲנִי אֵלֶיהוּ.
וּמִבֵּיתָהּוּ.   יִבְרִיחַ הָעֶשֶׂר;

וְהַרְשָׁעָה שָׁמָּה.   גַּם הִיא בְּיַד רָמָה.
תִּרְמוֹס לְאֲדָמָה.   כָּל צֶדֶק וְיִשְׁרָ.

וּלְשׁוֹן רְמִיָּה.   תַּעֲשֶׂה תּוֹשִׁיָּה.
בַּחֲלָקוֹת פִּיָּהּ.   תִּלְבֹּד הָאָדָם;

הֵם כְּעֹמְרָה.   לְאַחֹת הַצָּרָה.
רַק רָעָה וּמְרָה.   נִחַלַת מֵעַבְדָּם.

כֹּה יִסְבּוֹל בְּנֵי־מֹת.   פֹּה עוֹל הָעֶצְבָּת.
עַד רִדְתּוֹ צַלְמוֹת.   גַּם אִזּוֹ לֹא תִרְפְּהוּ;

אֲכֵן הֲלֹא פִּלְאֵי.   אֵיךְ צָרוֹת כָּאֵלֶּה.
הָאִישׁ בַּל יֵלֵא.   לְשֵׁאת עֲלֵיהוּ — ?

* * *

אֵיךְ תִּקְוָה נִצַּחַת.   בְּלִבּוֹ פּוֹרְחַת.
וְתֵדַךְ שֶׁרֵשׁ נַחַת.   עַל תִּלְּם לִבְהוּ;

מִנְּהָ נִצָּנִים.   יִקְטְפוּ נְעֻמָּיִם.
כִּשְׁבֹּב שִׁבְעֵי שָׁנִים.   כִּנְעָר בְּאֶבְהוּ.

עַתָּה אִישׁ קִץ בְּסִכְלֵי.   וְנִתִּיב חַיִּיו אֲכָלֵי.
כִּי נִפְלֵל לֹו חֲבָלֵי.   עֲמַל וְטָרַח;

הִיא תִנְחַמְהוּ.   וְתִאֲמֵץ כִּחְהוּ.
וּכְבִּיֵל פְּעֻמִּיהוּ.   יֶאֱחֹזוּ אִזּוֹ אֲרַח.

לֵךְ—תֹּאמֶר—יִקְרַע עֲרֹךְ.   שָׁם שָׁם עָלֵי דָרְךְ.
תִּבְאֵ בְלֵי פִרְךְ.   אֶל מַחֲזוֹ הַפְּצָךְ;

חיי-אדם

מה-מר לנָכַר.	לשאת השָׁבֵר.
עד בא לְקַבֵּר.	מיום הוֹלֵד;
ימים וְדַגְעִים	הוא עֲתִיד לִפְעָעִים.
אִין קִין לַנְּגָעִים	יִשְׁבַּע בְּחֶלֶד.
תְּאוּהָ צְרָבָת.	עָלִיו אֲרָבָת.
תְּרַבָּה שְׁלֵהֶבֶת.	עַל מוֹקְדֵי עֲצָמוֹ
כֹּה תָמִיד בּוֹעֵרָה.	לֹא תִכְבֶּה מְהֵרָה.
וְעַל הַבְּעֵרָה.	יִכְבֶּה כֹּל יָמָיו —
קִנְיָה תַעֲרוֹג כְּאֵיל.	אֶל הוֹן וְחֵיל
וּגְרָנָה יוֹם וְלַיִל.	כְּקֶבֶר שְׁתוּח;
תְּשׁוּיִם עֵינַי לְרַע	חֵיל אִישׁ לְכַלְעֵי
וּמְטוּבוֹ לְשִׁבּוּעַ.	רַגַע לֹא תִנּוּחַ.
עוֹד הַשְּׁנָאָה שְׁלַחַת.	וְהִיא גּוֹפְחַת.
אִשׁ מִתְּלַקְחַת.	עַד אֲבָדוֹן אֲכַלְת;
אִף תַּעֲזוֹר הַנִּקְמָה.	לְתַגּוֹר בּוֹ מִלְחָמָה.
עַדֵי בְּיַד רָמָה.	כֹּל טוּבוֹ שְׁלַקְת.

הַנְּשָׂאוּ פְתַחֵי עוֹלָם שְׁעָרֵי נְצִיחַ!
תְּבוֹא נֶפֶשׁ צַדִּיק אֲמוּנִים שׁוֹמְרֵת,
פְּנִיךָ יִקְדֵם אֵל וַיִּשְׁקֹךְ מִצַּח.
וּכְנִפְשׁוֹת חֲסִידָיו גַּם אֶת תְּשׁוּבַת עֲמֶרֶת;
לְכִי עֲדִינָה, שׁוּבִי שׁוּבִי לְמִנְהַלְכֵי
לִינִי בְּצֵד שְׂדֵי בִי גַּמְלֵי עֲלֵיכִי.

מקהלה

וּתְהַנְּתֵנוּ

הָעֲלִי שָׁמַיִם,

עַת תִּרְדְּנָה עֵינֵינוּ

דְּמָעוֹת כְּמַיִם.

מקהלה

איננו איננו
עלה שמים.
תזלנה עינינו
פלגי מים.

איה יעקב אחו בעקב אולת.
מבלי תת לירות חציה בלבנו?
אי אלון בו קננה נפש משפלת.
ובצלז חמדה שבת גם נפשנו?
הה עדה הפורת בחרון אפהו.
השחית עין בלחמו אלון עם פריהו.

מקהלה

ובר ישמע שירנו
מבין עפאים.
תרדנה עינינו
פלגי מים.

גם את שפת-עבר, התפקשי באפר!
אל תתני דמי לך, ספקי בפיד;
כי זה הדרך מהוד, גותן אמרי שפר.
הלך לנצח לא ישוב אליך.
עזב יעקב בית-חמר, גוו — קבר,
רוחו דאה על, אל אל נשא אבר.

מקהלה

ובקירות לבנו
יגון כפלים.
תזלנה עינינו
פלגי מים.

אלון בכות *

על מות הרב הגדול, נור ראשנו, טורנו ומדריכנו
מויה יעקב אייבענבוים הי' יחונן עפרו.

התאזרו וחתו כל חכמי-ארץ.
חרדו גם אתם כל יקרי-הערך.
כי גם באהל צדיק שוט יפרץ פרץ!
ילעג לזקי לא יחשוב תמים דרך.
אחת היא על בן גזרתי אמר;
אך הכל כל אדם שוכן בית חמר.

מקהלה

ובמר חלקנו
נספוק בפנים.
תדרנה עינינו
פלגי מים.

הוי כוכב יעקב הוי מאור עינינו.
איכה אסף נגהו כל עוד יופיע.
נדמה בשחר, חיש גז משמינו.
אבד — ומער לשחקים ירגיע.
חלף לו — עין בשר עוד לא תשורנה.
שם שוכן שחקים, פה יעקב איננו.

(* נדפס ב„המליץ“ נו' 15 שנה שניה 1862.)

15.

ובדבַרְתּוֹ וְהִנֵּה הַשָּׁר רָץ מִנְּגֵד,
הַתְּמַרְמֵר בְּאָרְזֵי יַעַשׂ אֶתְּ כַּבֵּד:
כּוֹבֵא—שׁוֹא יִשְׁמוֹף גַּשְׁמִי, יִגְבֵּר חֵיל,
שׁוֹא יִשְׁקֶה הַבְּאֵרֹת, יִרְטִיב כָּל תֵּלֵם,
יִזְמֵם דָּךְ שִׁמְתֵי חֶק, יוֹם עֵת הַשְּׁלָם,
וּבְכֵר מִסֵּךְ חֲשֵׁבוּ פֶרֶשׁ הַלַּיִל...!

16.

וּבְלֵב נִשְׁבֵּר נִקְדִּימוֹן שָׁב וַיִּלְךָ,
מִן הַמַּצַּר לִקְרֹא יְהִי בְּמִקְדָּשׁ מֶלֶךְ:
הוּא אֵלִי—קְרֹא—שִׁגִּיא כַח אֶתְהוּ!
צִלְמוֹת וְאֶפֶל יִמְיִנְךָ תִּדְיִחַ,
וְחֲשֵׁךְ מִפְּנֵי אוֹר קָרוֹב תִּבְרִיחַ,
נָא חֲסִדְךָ הַפְּלֵא הוֹשִׁיעֵנִי עֲתָה—.

17.

חֵישׁ שְׁעָרֵי תִימָן הָרוּחַ פִּתְחָהּ,
עַב רְאֵה וַיְנֹס, עֲנָנָה—בְּרָחָה,
לְפָנַי שָׁמֶשׁ כִּי בָא, כִּי בָא לְזָרַח;
אוֹרָאזוּ יוֹשְׁבֵי תְּבֵל צֶדֶק לְמִדָּה,
זוּעִם אֵל נְבִלִים, קְרִסְלִיו מְעֵדוּ
וְקוֹי אֵל נִשְׁגְּבוּ יַחְלִיפוּ כַח—!

* * *

אֵל. תִּשְׁתַּעַ, אֵל תַּחַת אֲנוֹשׁ בְּצַרְתָּהּ,
גַּם כִּי יָבִשׁוּ לְךָ, כָּל מַעֲיִנֵי יִשׁוּעֲתָהּ,
קְוֵה!—וּבְשִׁשׁוֹן תִּשָּׂאב מִי נַחַת;
גַּם עֵת עָבִי לַחֵץ רֵאשֶׁךְ סָכְכוּ,
חֲבִי רַנַּע—הָעֲנָנִים פְּעִשָׁן נִמְלָחוּ,
וְתַחְזִינָה עֵינֶיךָ שְׁמֵשׁ זֶרְחַת—.

11.

הוֹמִיָּה שְׁאֲנִנָּה בְּהִיבֵל רְחֹפֶה,
שֵׁם נֶפֶשׁ נִקְדִּימוֹן עָלָיו הִתְעַטְפָּה,
בְּדָד הוּא נֹצֵב, וְלֹאֵל יֵצֵק לַחֹשׁ:
צוּרִי—! נָא הַפֵּלֵא חֲסִדֶּךָ מִגְּבֹהַ,
יִדְעוּ גוֹיִם כִּי אֵין כְּמוֹךָ אֱלֹהִי,
וּמַעֲצוֹתֵיהֶם הִבֵּל וּפְרִי כַחֹשׁ.

12.

לָמָּה שְׁמֶךָ יִנְאֵץ זֶד מַחְפִּיר מְרֹשִׁיעַ,
לֵאמֹר: אֵךְ קִצְרָה יָד אֵל מְהוֹשִׁיעַ,
הֵן לְמַצּוֹתֶיךָ צָבֵא־רַב יִיחַלֶּה;
צִוֶּה, שְׁחֻקִים יִזְלוּ, תִּימָן יִפִּיחַ,
אֹרֶה גַם שׁוֹמְחָה לְעַמֶּךָ תַצְמִיחַ,
וּפִי טוֹפְלִי שְׁקֹר יִסְכַּר סֶלֶה—.

13.

עוֹדְנוּ בִקְשׁ מְעוֹז בְּצַרְתָּהּ,
וּמִסָּאֵת נִגְבֶּה עִב־קִטְנָה עֲלֶתָהּ;
וְלֹאֵט לֹאֵט כִּה נִדְקָה וְתַכֶּם שְׁמַיִם
פְּתֹאוֹם—בְּגִלְגֵּל נִשְׁמַע קוֹל הָרַעַם,
אֲחֲרָיו נִשְׁמַע סוּחַף גִּתְךָ בְּזַעַם,
וְתִשְׁמוֹף פְּנֵי הָאָרֶץ חֲשֶׁרֶת מַיִם.

14.

כְּשִׁמוֹעַ נִקְדִּימוֹן אֶת שְׁאוֹן הַזָּרִם,
הֲדוֹת לֵאלֹהָיו אִז אֶת כְּפָיו יָרֵם,
וּבִלֵּב בְּטוּחַ בֵּיתָה שֵׁם פְּעֻמֵיהוּ;
מִטְרוֹת עֵז אֱלֹה בַל דְּרַכּוּ עֲצָרוּ,
לְשׁוֹא זְרָמֵי נֶפֶץ יִשְׁטַפּוּדוּ נְהָרוּ
כַּבַּע יִשׁוּעָה הָאֵה, סִכְךָ רֵאשֵׁהוּ—!

7.

מִשֵּׁר שְׂאֵלְתֵינוּ, בְּרוּב עֵמֶל וְעֵצָב,
כִּי אִם מַיִם בַּל אֲשִׁיב לַיּוֹם הַקָּצֵב,
אֲמַלֵּא פֶסֶף פְּאָרוֹת יַעֲבוֹר גְּדוֹתָיִם;
אָבֵן — אֵיחָל לְאִשֶּׁר אֵיִם יִיחַלֵּהוּ,
כִּי דוֹרְשֵׁיו לְנֹצֵחַ לֹא יִכְשֹׁלוּ,
וּבַעֲבוּר עִם קִדְשׁוֹ בַל יִמְנַע מַיִם.....

8.

בְּלִגְלֵי הָעֵת כְּסוּפָה יִנְקֹפוּ,
יוֹם יִדְלוֹק יוֹם, רִגְעִים רִגְעֵי יִרְדֹּפוּ,
וַחֲדָשִׁים חִישׁ מִבְּלֵי מִשִּׁים יֵצְרוּ;
וּפְעָמָיו לֹא אַחֵר גַּם יוֹם הַכֶּסֶא,
יוֹם שְׁלוֹם לְנִקְדִּימוֹן קָרֵב וַיִּתֵּא,
וְאַרְבּוֹת שַׁחֲקַי עַל מִסְגֵּר מִסְגֵּרוֹ.

9.

בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵשׁ בְּהָרֵי אֶפֶס וְקִצְפוּ,
עָלֵי נְהַרֵי נַחְלֵי אֵיתָן חֲמַתּוֹ יֵצֵף,
יוֹם שָׁרֵב וּלְחָמֵי רִשָּׁף קוֹלָע;
כָּל יְאוּרִים דָּלְלוּ הָאֲזוּנֵיחוֹ חֲרָבוּ,
כָּל צִמְחֵי שָׂדֵה עֵלְפוֹ שָׁכְבוּ,
וּבִטָּן אֲדָמָה כְּנֹאֵד תִּבְקַע —

10.

וְאֵת־נִקְדִּימוֹן הַצֵּר שׁוֹר חֲרָף אֱלֹהֵי.
— הֵן יִשְׁעֵךְ לֹא נִשְׁקָף עֵדֶן מִנְּבִיחַ.
וְאֵיִה אֱלֹהֵיךָ לָךְ עֵבִים יִמְרִיחַ.....?
תֵּן הַכֶּסֶף! — רִגְעֵי שְׁלוֹם נִמְלֵאוּ —!
עוֹד הַיּוֹם גְּדוּלֵי נִקְדִּימוֹן עֲנֵהוּ,
וַיִּפֶן לְמִקְדָּשׁ שָׁם לְשִׁפוֹף שִׁיחַ.

3.

וּכְנֹשֶׁר עַל כְּנִפְי הַרוּחַ בֵּן דָּאוּ.
עוֹד מְעַט — וּבְקוֹל זְמֵרָה לְשַׁעַר בָּאוּ;
אִף הָעִיר לְקִרְאָתָם רָנָה פְּצָחָה;
וּבָאֵי מוֹעֵד בְּחוּצוֹת נִפְצוּ.
אֱלֹהֵי בָאוּ יִצְאוּ, אָצוּ גַם רָצוּ.
וַתְּהִם הָעִיר — בְּמִצְלָה רְתָחָה — .

4.

אֵךְ מֵהֲרִיזָה פְּתָאִם יוֹעֵם אוֹר פְּנִימוֹ?
מִי עֲנִי-עֶצֶב פָּרֵשׁ עַל רֵאשִׁימוֹ?
וּנְפֹשׁ הַמְּלָאָה גִיל, מֵהֲזֹאת הַדְּאִיבָה?
זְלַעְפוֹת צְמָאוֹן לְמָאֵד בָּם בְּעָרוּ,
וַיֹּאזְרִים מִמְּקוֹמָם נִדְעָבוּ, נִחְרוּ,
וּבְחֶמֶה הַשֶּׁמֶשׁ כָּל מַעֲיֵן הַחֲרִיבָה.

5.

שֵׁם, לְרִיק שׁוֹאֵב לְבָאֵר מוֹרִיד הַלֵּי,
פֹּה אִישׁ לְשִׁקוֹת בְּעִירוֹ, שְׂוֹא הִבִּיא כְּלֵי,
בְּשׁוֹ כִי-בִטָּחָה, הָהָ אָבֵד כָּל שְׂכָר;
וְהַמּוֹלֵת הַצְּמָאִים כָּל רִנֵּעַ תָּרַב,
זְלַעְפוֹת צְמָאוֹן תִּלְהַט לֵב וְקָרַב,
וּכְנֹחֵשׁ אֵךְ עֶפֶר יִלְחֹךְ כָּל גֵּבֵר.

6.

אֲמָנָה — עוֹר בְּצַר מֵאֵל שְׁלוּחַ,
כִּי בָּא נִקְדִּימוֹן אִישׁ תָּם וַיִּקֶּר רוּחַ,
וּבִתּוֹךְ קָהַל בְּשֵׁר שְׁלוֹם וְנִחַת;
— חֲזָקוּ אַחֵי — ! אֵל תִּרְפִּינָה יָדַיִם,
הַנְּחַמוּ! כִּי הִקְרָה אֵל בְּאֵרוֹת מַיִם,
וּלְכוּ כָּל צְמָא מִלְּאוּ כֵּד וַצִּפְחַת — !

נקדימון בן גוריון

ת"ד פעם אחת עלו כל ישראל לרגל לירושלים ולא היה להם מים לשתות הלך נקדימון בן גוריון אצל ארון אהר אמר לו הלוני שמים עשרה מעינות מים לעולי רגלים ואני אתן לך י"ב עינות מים ואם איני נותן לך הריני נותן לך שתיים עשרה ככרי כסף וקבע לו זמן כיון שהגיע הזמן ולא ירדו גשמים בשחרית שלח לו שגר לי או מים או מעות שיש לי בידך שלח לו עדיין יש לי זמן כל היום כולו שלי הוא. בצהרים שלח לו שגר לי או מים או מעות שיש לי בידך שלח לו עדיין יש לי שהות ביום במנחה שלח לו שגר לי או מים או מעות שיש לי בידך שלח לו עדיין יש לי שהות ביום לגלג עליו אותו ארון אמר כל השנה כולה לא ירדו גשמים ועכשיו ירדו גשמים וכו'. נקדימון נכנס לבית המקדש כשהוא עצב נתעטף ועמד בתפלה וכו' מיד נתקשרו השמים בעבים וירדו גשמים וכו' עד שיצא ארון מבית המרחץ נקדימון בן גוריון יצא מבית המקדש כשפגעו זה בזה אמר לו תן לי דמי מים יותר שיש לי בידך אמר לו יודע אני שלא הרעיש הקב"ה את עולמו אלא בשבילך אלא עדיין יש לי פתחון פה עליך שאוציא ממך את כמוני שכבר שקעה חמה וגשמים ברשותי ירדו חוזר ונכנס לבית המקדש נתעטף ועמד בתפלה וכו' מיד נתפורו העבים וזרחה החמה באותה שעה אמר לו הארון שאלו לא נקרה החמה היה לי פתחון פה עליך שאוציא ממך מעות וכו'. (פעמים רב י"ט ע"ב).

1.

לְחֹג חַג הַסִּפּוֹת בְּירוּשָׁלַיִם,
עָלָה הַמֶּזֶן חֹזֵג לְרִבּוֹתַיִם,
לְרֹאוֹת אֶת פְּנֵי אֵל בְּאֵיתָן הַחֲדָשׁ;
וְלֹאֲטִי הַתְּנַהֲלוּ שׁוֹר, פֶּר וְתִישׁ,
גּוֹשְׁאִים מְקַצֵּיר שְׂדֵה, וְתִבּוֹאת דָּישׁ,
וּפְרֵי הַלּוּלָיִם, עִם בְּפוּרֵי קִדְשׁ.

2.

וּבְאֵלִים לַפְּנִיָּהֶם רְקְדוּ גִיל וְנַחַת,
עַל רְאִשֵׁימוֹ דְּגָדָה שְׂמַחָה נִצַּחַת,
לְמַמּוֹת־חַג בְּגִרוֹנָם זְמֵרָה רִנְנוּ;
פִּתְאֹם — מְגִדְלֵי צִיּוֹן לַפְּנִיָּהֶם רְאוּ,
וּבְעֵלְיָצוֹת־לֵב פֶּה אֶחָד קָרְאוּ:
- חֹזֵן צִיּוֹן, הָאֵת, חֹזֵן קָרְיַת מוֹעֲדֵנוּ — !

אז חטאים ישובו אליך.
בראותם פי תחטאני;
אלמדה פושעים דרכיך.
חנני אל חנני

הן גברו חסדיך.
נא - מדמים הצילני.....
אז ארגן תהלתיך.
חנני אל חנני.

לב נשבר יבוא עדיך.
הואל נא ורצני;
ספור דמעותי בנאדך.
חנני אל חנני.

לך חטאתי לבדך.
אל באפך תוכיחני
הלא זאת מידך.
חנני אל חנני.

אצל לי מאורך.
וברוח נכון תחדשני.
אז אלך בדרכיך.
חנני אל חנני.

השיבה לי ששון ישעך.
אות לטובה נא הראני;
תשלח לי רוח קדשך.
חנני אל חנני.

ותחת משפטיך.
ששון תשמיעני;
כי אשמור פקודיך.
חנני אל חנני.

יִזְכֹּר, כִּי הוּא מֶלֶךְ;
מֵאֲשֶׁר אֵין כָּמֹהוּ;
וּבְפִשְׁעוֹ תָּמַס יְלֹדָה,
מִרְדָּף בְּמָקוֹם תַּהוֹ.

וּבְסִתְרָ לְבוֹ יִסְרֶהוּ;
— בְּצַר לְעַד כֹּה תַחֲיוּ! —
כָּאֵב עֲצוּר בְּקַרְבָּהוּ,
יַחְפוֹץ דַּמְעֵי יַחְפוֹץ בְּכִי...

אִז--תִּנָּע יָדוֹ עַל הַנֶּבֶל,
מִיִּתְרָיו חִישׁ יִרְעֶשׂוּ;
וּבְמֹזְהֵם בְּנֵהוּ וְאָכַל,
מִזְרָשָׁיו רַחֲשׂוּ.

וּבְשִׁיר עֵת מְנַצֵּחַ,
עֵינָיו גַּם נִגְרַת;
כִּי לֹאֵל אִז הוּא זֹבַח
כְּלִיל רוּחַ נִשְׁבְּרַת:

חֲטָאתִי אֵל נִגְדָה,
מַעֲוֵנִי נָא כִּבְסֵנִי;
וּכְרוֹב חֲסָדֶיךָ,
חֲנֻנִי אֵל חֲנֻנִי.

הֲרַע עֲשִׂיתִי כְּעֵינֶיךָ,
נַחֲמָתִי — נָא שְׁמַעֲנִי;
אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ,
חֲנֻנִי אֵל חֲנֻנִי.

אֲנֹשִׁי דְיֹד הַמָּה,
כָּל הַיּוֹם נִרְדָּפוּ;
וּבְמַעֲרָה הַשׁוֹמְמָה
יִשְׁנוּ, כִּי יִיעֲפוּ.

אֲךְ לֹא יָנוּם פִּשְׁעֵי־יָרֵב,
הוּא לְבַדּוֹ עַד יִוְתַר,
הוּא צָפוּי עָלָי חֲרֵב,
שָׁם יֵאָרְבוּ לוֹ בְּסִתְרָ.

— כְּבָה נִבְהַל מְרוֹדְפֶיךָ,
בְּמַעֲוֹנָה תִּשְׁכַּב הָאֲרֻנְכָת;
וּנְטִיּוֹת עוֹד אֲזַנֶּיךָ,
תִּרְוַעַת אוֹיֵב כְּמוֹ קִשְׁבַת —

מִפֶּחַד כָּאֵב וּמַחֲץ,
יֵשֵׁב דְיֹד עֲתָה;
וּמִנְטֵל פִּיד גְּלַחֲץ,
רֵאשׁוֹ הוֹרֵד מִמָּה.

וּבְכַנְרוֹ בֵּין בְּרָבִים,
כָּל רִגַע קוֹל הַשְּׁמִיעַ,
לְבָלִי תַת שְׁנָה לְעֵינַיִם,
לְבָלִי יָנוּם יִרְגִיעַ.

וּבְרֵאשׁוֹ אִז תִּנְקַפְנָה,
לְרַבְבוֹת מַחְשְׁבוֹתָיו;
וּלְפָנָיו אִז תַּחֲלַפְנָה,
גַּם כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

נַעֲזֹב מֵאֵה מִרַע
מִבְּנֵי מִכַּל נָשִׁי;
כֹּה נִדְרַד הַפִּשְׁעַי
עִם מִסְפֵּר חֵיל אֲנָשָׁי.

בִּישִׁימוֹן בְּעַרְבוֹת שְׂאֵיָה
תַעֲהָה הוּא כְּהַלְדִּי;
כֹּה נִדְרַד בְּמִקּוֹם צִיָּה
דְּיֹד—בִּישִׁרוֹן מְלֹךְ—.

פַּעַם עָלִי דָרָךְ
שְׂדוּד מִכַּל פֶּחַ;
מִרֹב עֲמַל וּפְרָךְ
נִפְשׁוֹ שְׂאֵלָה נַח.

עֲנִי אֶפֶל סִבְכּוֹ
פָּנֵי כָּל הַשָּׁמַיִם;
כִּכְבֵּי רוּם יַחֲשִׁבּוּ
גַם הֵם עֲצָמוֹ עֵינָיִם.

אֵךְ בְּדָד שָׁם עֵין סִהָרִי
בֵּין מִפְרָשֵׁי עֵב צִפְיָה
עַל עִיר, שְׂדָה גַם יַעֲרִי
עַל נִהַר־יַחַל וְצִיָּה.

וְלַמְעַרְהָ מִתַּחַת
אוֹר כְּהָה עוֹד שֶׁלַח;
וְעַל הַיִּשְׁנַיִם שֵׁם בְּנַחַת
לְבָן-סוֹתוֹ הוּא שִׁמְחָה.

הֵן הַתְּאוּהָ עֵיז לְכִשָּׁה
לֹא שְׂקִמָּה לֹא נָחָה;
זְכָאֲשֶׁר יִרְשָׁה
הִלֵּא גַם רְצָחָה—...

דְּמֵי אוֹרְיָה רְעִשׁוּ
מִכַּל אִפְסָיִם;
נָקָם דָּרְשׁוּ
מִשׁוֹבֵן שָׁמַיִם—!!

אִז הַתְּאֵנָה אֵלֹהֵי
בְּמִלְכּוֹ וּבְמִשִּׁיחַ;
וְדַרְכּוֹ מִגְּבֹהַ
עַל פָּנָיו הוֹכִיחַ:

קוֹם בְּרַח לָךְ כְּכַד פִּשְׁעֵי
נְמוּשׁ אֲרָמוֹן וּפְלֹךְ!
כִּי לֹא עַל כֶּסֶף רִשְׁעֵי
בְּאַרְצֵי יִמְלוֹךְ מְלֹךְ—.

יַעַן בְּזִיטָנִי
תִּפְרַד מִנְּשִׁיךְ! ...
אֵף עָלֶיךָ מִקִּים אֲנִי
רָעָה מִבִּיתְךָ!—

אִין שָׁכַר בְּשִׁבְרָהוּ
הוּי לָאֵב שְׂפָה קָרְהוּ;
כִּי יוֹצֵא חֲלָצִיהוּ
אֲכַשְׁלוּם רִדְפָהוּ—.

הגם בלב חף לטהר.
בלב דוד יקר ערך.
לא ידע שחרף מנער.
גם שם סלות לך דרך? —

פיו מנעים לאל זמר.
הפכת לו לכלי זעם;
בעבורך איכה ימר
מצותו גם הפעם.

בה מחלאת כשפיך.
נפש דוד נכתמה.
ככה על ברביך.
גם צדקתו היה נרדמה —

ה.

הימים בקלה *

כצללים יברחו;
וכל חרש יולד.
עמהם יקחו.

וככל אשמת רצה.
חטאת דוד נשפחה;
אך מספר אל נצה.
ערן לא נמחה.

עוד בעט עפרת.
בספרו נחקקת;
עוד רוח נשפרת.
אליו נאנקת —

אין קץ לדברי בלע.
חשב דוד הפעם; —
אשים מצחי סלע.
ולשוני לכלי זעם:

עמדי בת מזרדת.
מביתי לא תלכי;
כי חרב לך שקדת.
אף תבוא בתוככי!

גם ביתך ושדותיך
בעוד רגע נשרפו;
גם אישך ובניך
במתים חיש נסחפו! —

אורייה — ומתעלפת
נפלה על פניה;
נפשה היה רחפת.
אף כשלו ברביה — ...

ה.

הוי תאווה קצפך פתן.
לבך עז פנחשת;
מפיו תשלחי רסן.
הלאה תזרי בשת —

את את אם כל פשע.
למר תשימי נפת;
לב זך תהפכי לרשע.
גן ערן היה — לתפת.

נָא שְׁמְעֵי אִשֶּׁת חֵיל.
הַצְּלִים כְּכָר עֲבְרוּ;
נָא לִינִי פֹה הַלַּיִל.....!
אֵךְ פְּנִיךָ מָה חֲרוּג?—

כִּי נִפְשֵׁי הָהּ נִדְהָמָה,
שְׁלוּם לָךְ— אֵלֶכָה בְּיַת—
וּבּוֹצֵר זֶר, הֵן שְׂמָה,
לֹא יָבֹא אֶל הַזֵּית.....!

לְלֶבֶךָ מָה יִכְסֶה,
בְּחָרֵי אֵל תִּמְנְעֵי;
כִּי אֲמַנְעַ פֹּז גַּם כְּסָף,
בְּקוֹלֵי אִם תִּשְׁמְעֵי.

בְּסִגְלוֹת בְּקִשׁ אִשָּׁר...?
תִּעֲבָה יִבְחַר בְּמוֹ—!
לֵב מְהוּר בְּתָם וַיִּשָּׂר,
עֵלָה עַל כְּלָמוֹ—.....!

אֵךְ אִמְרֵי נָא יִפְתֵּי,
הֵן נִמְסּוּ שְׁפִתוֹתֶיךָ,
כִּי תִמִּיד אֵל אִמְרֵתִי,
תִּמְטִי חֵישׁ אֲזַנֶּיךָ—?

יִסְלַח אֲדוֹן הַפֶּלֶךְ,
אֲכַבְדְּךָ עוֹד עִם שְׁמִשׁ—
וְעֵתָה— יַחֲוִי הַמֶּלֶךְ—
אֵלֶכָה כִּי קָרוֹב אֲמִשׁ—.

תִּרְבְּנֵי עֲנֻתְךָ—
וּתְמוֹרְתָהּ חִלְקָה,
תִּרְצָה מֵאֲמַתְךָ
קַחַת תִּדּוֹת אֶלֶף—

מִמֶּלֶכְךָ מָה תִּדְרוֹשֵׁי,
יִפְתֵּי נָא אֲמוֹרֵי;
גַּם עָדִי פֹז תַּחֲבוֹשֵׁי,
וְקִשׁוּרִים לָךְ תִּקְשְׁרֵי—.

הֵן אַתָּה שְׁלִישׁ פֶּלֶךְ,
וְאֲמַתְךָ אֲנִי;
וְמָה מְצֵאתְ בִּי מֶלֶךְ,
כִּי כֹה כְּבֹדְתַנִּי—?

כִּי מְכַלֵּל מִכָּל יוֹפִי,
מִנְשִׁים אֶת עֵטְרַתִּי;
חֵן וְתָם תִּצְנַנְפִּי,
כָּל הַדָּר צְבִי תִפְאַרְתִּי.

שִׁקְרָה חֵן וְצְבִי,
וְהֶבֶל גַּם הַיּוֹפִי;
כִּי יַחַד הוֹלְכִים שְׁבִי,
בְּיַד פֶּשַׁע וְרַפִּי—.

— חֵן הוֹצֵק עַל שְׁפִתַיִם—
חֵשֶׁב דָּוִד כְּכָה;
אֲדַבֵּר אַחַת וְלֹא שְׁתַּיִם,
מִדֵּבֵר בְּצַע בִּי אֶתוֹפְכָה.

—שָׁמָּה? עֲבָדְךָ יוֹדֵעַ;
כִּי זֶה פְּעָמִים שֶׁבַע;
מֵאִישׁ אִישׁ אֲנִי שֹׁמֵעַ.
הִיפִיפִיָּה בַת שֶׁבַע!

בַּת שֶׁבַע? — פֹּה לְעָרְבִי?
אֵילֹת שָׁיִם רִגְלֶיךָ!
גֹּר לךְ מִפְּנֵי חָרֵב,
תָּבוֹא רִגַע אִתְּךָ.

בַּשָּׁת, גִּיל וְפָחַד,
בְּדוֹד אֲזוּ נִלְחָמוּ;
עַת רְאֵה שְׁנֵיהֶם יַחַד,
פְּעֻמֵיהֶם אֲרִיזוֹ שָׁמוּ.

ג.
—פֹּה בּוֹאִי אֶל הַחֲדָר,
לָמָּה זֶה תִּרְאִי;
פֹּה בַת הַחֹן וְהַדָּר,
אֲדַבֵּר וְאַתְּ תִשְׁמָעִי—

מִיּוֹם בְּחַלְדֵי שְׂאֵפְתַי,
רוּחַ הַשֶּׁפֶר וְיִדְוֵעַ;
לְמֵאֵד נִכְסֶף נִכְסֶפְתִּי,
”דְּבַרִי מִלְכִי לְשִׁמוֹעַ!”

וְלָמָּה כְּנִבְנָעַת,
יִפְתִּי כֹה נִצְבָּת?
וְרִצּוֹנִי אִתְּ שׁוֹמְעַת?
פֹּה כֶּסֶף לְךָ לְשִׁבָּת—!

—מִי זֹאת יִפָּה בְּשַׁחַר,
מִן הַרְחָצָה עֲלֹתָה?
וְכִשְׂרָה כְּצֹמֵר צַחַר,
בְּשִׁמְיֹכָה חַיֵּשׁ כְּפֶתָה?

כָּכָה אֶל לְבָהּוּ,
אָמַר דָּוִד עֲתָה,
עַת מְמָרוֹם שִׁבְתָּהּוּ,
בַת שֶׁבַע רְאֵה מִמָּהּ.

אֲוִיָּא בְּעֵצְמָה תִּרְכֵּב,
אִישׁ תִּתְּאוּהוּ בּוֹ לְפֹתֵי;
וְתִלְהֵט סְבִיב קִרְבֵּי,
נִפְשׁ לֵב, וְרוּחַ.

אֲזוּ גַם יַד הַיִּצְרָר,
לְחֶמָה בּוֹ כִּכְחֵ;
וְשִׁרְשׁ רַע וְנִצְרָר,
הַחֵל בּוֹ לְצַמְחָ.

—בֵּן— אָמַר אֶל לְבָהּוּ,
יַעֲצֵתִי וְאַקִּימָנָה;
אוֹ שׁוֹט נִקְם בְּחַרוֹנָהּוּ,
אוֹ בְּחֶסֶד אִמְצֵאנָה!

וְלַעֲבָדוֹ כֹּה הִבִּיעַ:
נָא רוּחַ בְּחִין מְקֻשָּׁת,
וְמִהַר לִי תוֹדִיעַ,
מִי הִיא זֹאת הָאִשָּׁת?—

בת שבע

ויהי לעת הערב ניקם דוד מעל משכבו
 ונתהלך על-נגב בית-המלך וירא אשה רחצת
 מעד הנגב וכו' (שמואל ב' י"א ב')

ב.
 שם נשקף על יד מים.
 ארמון דוד המלך.
 חן חן לו שבִּעְתִּים.
 מכל ארמוני פלך.

גם נג מצויק בנחשת.
 מסביבו יעטרנו;
 מעישה אמן בחרשת.
 ובזהב יצפנו.

וממשכבו המלך
 קם טוב-לב ורוח;
 על נג זה לשוח ילך.
 אף יתור אל כל רוח.

פה גן נחמד לעינים.
 שם רמון עם תפוח;
 פה יזלו יבלי מים.
 שם רוח צח יפוח.

גם שם בנחל השבלת.
 רום, תחת מקפצת;
 ובתכו בגלגלת.
 במימיו מי רחצת? ...

השמש ממסעיה.
 ללון נטתה;
 וזעת דהייה.
 בענן-קד מחתה.

מכל הר ונבע.
 ברחו להם קרנים.
 לרחוץ אז בת שבע.
 ירדה אל המים.

שם על רצפת סלע.
 הסירה בגדיה;
 אף שתחה מהצלע.
 לולאי קשוריה.

ואדני שש בתפיה.
 מפתנתה נחשפוי.
 ותאומי שדיה.
 מבעד נשקפוי.

ברח לך גבר לנפשך!
 אל תרהב הנה גשית;
 פי יצררע ללכרך.
 פה טמן פח ורשת.

8.

אָנִי, קוֹרֵא דְרוֹת מְרֹאֲשֵׁי זֹאת עֲשִׂיתִי.
בְּכַנְעַן בֵּן פֶּרֶת בְּנֵד רְאִיתִי.
שְׂרֵשֶׁתִּי מִשָּׁם, בַּה עֲצַתִּי עוֹלָלָה;
וּפֹה בְּאֲדַמַּת צֶעַן שָׂרֵק אֲשַׁתְּלֵנִי.
יַעַן כָּרַם חָמֵד יִפְרֶה מִמֶּנִּי.
עִם יַעֲקֹב יִקְרֵא אֶהְבֵּתִי סֵלָה —

9.

הֵן חֵק לְבַחֲיָרֵי לְמַעַן דַּעַת יִשְׂרָאֵל.
מִטָּרִם אֲרַפִּיבְמוֹ עַל בְּמַתִּי אֲשֶׁר.
לִבָּם בְּכוֹר עֲנִי אֲזַקֵּק שְׁבַעֲתֵימִי.
גַּם אַחֲרַי צִרְפַּתִּי לֵב בְּנֵד לְמַדָּה.
קִץ אֶקְרֵא לְעֵנִי יִחַנְנֶהוּ שְׂרֵסֶהוּ.
וְנִזְרֵר מַלְכוּת יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם — !!

10.

עֲתָה בְּנִי שְׂבַח עֲנִידִי, אֵל תּוֹסִיף בְּכִי.
עוֹד תֵּצֵא לְחַפְשֵׁי מִפֶּה עוֹד תִּחִי.
וְלֵךְ לֹא יֵאָמֶר כָּל אֶסוֹן, כָּל פִּנְעַ —
בַּה דְּבָרָה — וְתֵרֵא חַיִּשׁ בְּעֵרִיפִיהָ.
יָדִיו הוֹשִׁיט יוֹסֵף לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפֶיהָ.
וַיִּתְעוֹרֵר פֶּתְאוֹם, וַיִּקֵּץ רַגְעַ —

4.

עורה בְּנֵי יוֹסֵף — שְׁמַעְתִּי קוֹלְךָ.
קָחָה נַחֵם מִפִּי אִמְךָ נִצְבָה עֲלֶיךָ;
מִנִּי אִזּוּ גְוִי עֲזַבְתִּי פֹה מִמָּה.
לְזָבוּל־יְהִי מְעוֹן אֱלִים בְּרַנְנָה שַׁבְּתִי.
שֵׁם דַּעַת עֲלִיזוֹן גַּם סוֹדוֹ הַקְּשַׁבְתִּי.
וּמַעֲשֵׂיו בַּמְרוֹמִים אִסְפֵּר לְךָ עֲתָה:

5.

עֲלֵי כִּסֵּי אֱל־מוֹת יְהִי אֹהֶה לְשַׁבְּתִי.
לְפָנָיו סִפֵּר חַיִּים וְיָד בּוֹ כּוֹתֶבֶת.
סְבִיבֵיו אֶלְפִי שֵׁנְאֵן פְּקוּדָיו יִנְצוּרוּ.
לִימִינוּ נִצְבָה אִמֶת תַּחְזִיק מְאוּזִים.
פֹּה מְהוֹת יְמוֹד צֶדֶק עַל גְּדוּתִים.
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים דְּמַעַת עֲשִׂקִים יִסְפּוּרוּ —

6.

פִּתְאֵם נִבְהַלְתִּי וְאִסְפּוֹק בְּפִים.
גַּם דְּמַעוֹת בְּנֵי פֹה...! הֲהִי נִסְלוּ שָׁמַיִם!
בְּקוֹלִי קוֹל עֵז כֹּה הִרְעַמְתִּי כְרַעַם;
חִיל אֲחֹז שֶׁרְפִי אֶל אִישׁ אִישׁ תִּמְהוּ.
פָּנֵי כְּכָבִים חָרוּ מֵעַגְלוֹתֶם נָעוּ.
וְשׁוֹעַתִּי כְּאוֹנֵי אֶל בָּאָה הַפְּעַם!...

7.

רָגַע — הִמְהוּמָה לְדַמָּמָה קָמָה.
מְקוֹל יִי בְּהִדָּר מִתְהַלֵּךְ שָׁמָּה.
מִפִּיו הִגְהֵ-נַחֵם רָגְזֵי הִרְגִיעַ;
הִנְחַמֵי עַד־יְנָה נָא פּוֹגַת לְךָ תִּנְנִי.
עַל בְּגִידֶךָ זֶה לָמָּה כֹּה תִקְנִינִי? —
תָּמִים פְּעֵלִי כֹה מִשְׁפָּמִי הִבִּיעַ —!

ג.

אז יגלה און אנשים וכו' (חיוב ליג טוי).

1.

משמים אף נכהל, גדהם פהלום יין,
על ערשו פה נפל יוסף שתום עיון,
שקט - אף הד הגות פיו פהמית עצבת
עלי גדי רוח מתגולל עודנו...
רנע - גם הוא גרמה, חיש נז ואיננו,
פי עלתה הומיה מבור צלמות -

2.

קודרים קירות סהר נצבו גם יחד,
במתי עולם עטופי שאיה ופחד,
וכמו זרות חיש לראות יתפלאו -
פתאם - ירעם קול, קרות התקלקלו,
פרקים הבריקו, עננים התגוללו,
וכל פנות סהר בעשן נמלאו -

3.

ועלי עב קל רכבה פדמות אשת,
על ראשה לויתחן פמראה הקשת,
על שכמה פנפיאש, עינה שלהבת,
אור פלא קרן מלבן-הוד פניה;
רנע - היא נצבה על בהנות רגליה,
וקול הממה נשמע - הם!... רחל רכבת:

24.

בִּיתָה אֵל תָּשׁוּב, בְּמַחֲלָה הִסְתַּר!
אוּ דְמָה לָךְ לְעֹפֵר עָלַי הָרִי בְּתָר,
מִפְּנֵי חֶמֶת אַחֲדָה שׁוֹאֲפִים לְטָרְף! —
הוּי לָךְ שָׂה תָמִים, אַחֲרֶת לְבָרַח,
בֵּין שְׁנֵי כְּפִירִים נִפְלֶת אֵין כַּח
יִשְׁפּוּדָה, יִמְרְפּוּדָה, אֵין אָמַר: הָרָף — ...

25.

שָׁם אָחִיו סְבוּהוּ גַם סְכָבוּהוּ,
וּכְדָבִים יְהַמּוּ עָלָיו: תִּפְשׁוּהוּ!
שָׁם שָׁמְעוֹן מִנִּיף עָלָיו אֲגָרוֹף רֵצַח;
גַּם לִוִי לְפַעוּל עוֹלוֹת אֵלָיו יִלְוֶה:
מִוֹתִי — יִקְרָא — נַחֲלֶת רָחֵל תִּקְבְּהוּ,
הוּי רָחֵל, שָׁמְעִי לָמָּה תִישְׁנִי נֶצַח!! —

26.

הַקִּיצִי אֲמַנּוּ בְּכָבִי מָרְרִי!
הַרְגִיזִי בְּסִיָּה רַחֲמִיו עוֹרְרִי!
בְּקִשְׁהוּ — אֵל תִּמְנְעִי מִנְּהִי עֵינֶיךָ —!
חֲלָצִינוּ — בִּי רֵצַצְנוּ, צָר יִגְבֵר חֵיל,
שְׂאֵלִי מֵאֵל מַה מְלִיל, מַה מְלִיל? —
אוֹר יִשַׁע מְתִי תֵאִיר עַל בְּנֵיךָ, !! —

20.

וּבְרַחֲמִים פָּרַשׁ יָדָיו וַיַּחֲבֹקֵנִי
וּבְאַהֲבָה עָזָה חִישׁ קָם וַיִּנְשָׁקֵנִי
— הֲרַגַע יְקִירִי מִשְׁעַן שֵׁיבֹתִי
לֹא יִגּוֹן, אֲךְ פֶּכַד יָמֵי הַדְּמָנוּ.
אָפֶס — אִם עוֹד תַּחֲיֶה אַחִיָּה גַם אֲנִי
וּבְחֻדְרֵי שֵׁב פֹּה וּתְנַחֵם זְקֻנָתִי!

21.

אֲךְ לֹא רַב אָבִי בְּחֻדְרוֹ הַחֲבִיאֲנִי
כִּי רְאוֹת שְׁרוּם אַחִי חִשַׁק הִשְׂיֵאֲנִי
הֶלְכֹתִי, לְעַד — כִּי אַחִי פָּרְצוּ.....
יֹוסֵף מֵת, לְאָבִי הוֹלִיכוּ קוֹל יָחַד,
וּמִבְשׂוּרָה זֹאת פֶּן — הוּא רְעִיּוֹן פֶּחַד —
פֶּן יִהְיֶה שֵׁן — וּמִסְפֵּר יָמָיו קִצְצוּ? — ...

22.

מַה יִּנְהַרְרוּ הַמּוֹן עִם, וּדְגָלִים יִשְׂאוּ? —
תְּמַרְוּרִים מַה יִּבְכּוּ, מִסְפֵּד יִקְרָאוּ? —
וּפְנִיָּהם חֲמַרְמָרוּ מִבְּכִי וְעֵצָב?
אֲשַׁמַּע — מַה יִּתְלַחֲשׂוּ אִישׁ אֶל רַעְהוּ:
— אִישׁ תָּם הֵהּ, יַעֲקֹב נֶאֱסַף אֶל עַמְהוּ,
אֲבָרֵן אִשְׁתּוֹ וּבְנֵי לְחַיֵּי שָׁם קִצָּב! —

23.

וְעַלִּי הַקֶּבֶר מַה נֶּעֱצָב שָׁם גֵּעַר?
יִזְרַד בְּבִכִּי אֶת יְמֵרוֹם הַשַּׁעַר,
אֲבוֹי יַעֲקֹב, אָבִי מֵת וּמִי יֶאֱסַפֵּנִי —
הַקּוֹלֵךְ זֶה בְּנִימִין כָּל לֵב פֹּלַח? —
הַאֲתָה יְתוֹם נֶעֱזֹב, מֵרַת תִּתְיַפֵּחַ
— הוּא לְחוֹשׁ עֹזר לָךְ מִי זֶה יִתְנַנֵּי —

16.

— כי רק גילת לב הילדות שזכרה,
לא תשית לבה לדאגה פואכה,
אך תרנין לב נער, תחבוש כל שבר;
אולם הזקן, רך לב הוא, רפה כח,
מלחץ ילחץ ידכה, ישח.
יתרפס, יתמוטט, עדי מט לקבר —.

17.

גם נפשי הנכאה לאיתנה שבה,
כי ילדות עדינה עלי ענכה,
היא פתחה שקי ותאזרני נחת;
אך בלב אבי התונה ערן קננה,
על אבדתה נפשו תמיד קוננה
ותשליכהו אל עבריפי פחת —

18.

ממתנחם אז למנחם נהפכתני,
דבר על לבו, כל אוני הפחתי,
אך שוא לא יקשיב, ענני אל עטמוהו,
לא אנחות מצוקות מפיו התמלטה,
אך כל יום גם ליחו, לחיי קמטה,
בצל נדמה — ראיו לא הפירדו —.

19.

ממצוקת לב אנוש קולי הרימותי:
אבי —! השכול תחשוב לשכול גם אתי
עד אן תלך קדר בלחץ עצבת? —
עד אן תהי לבתך אמלה נדהמה? —
אם עוד פה אראך חיים לי למה,
מחיים פאקה אבחר המות —.

12.

כִּי רִשְׁמִי פָּנָיו עַל אִמּוֹ יְעִידוּ.
זֶה בֶּן רַחֵלִי נִגְהוֹת עֵינָיו הַגִּידוּ.
אָחִי הוּא קוֹל מוֹזֵר אֲזַנִּי שׁוֹמַעַת;
יִפְרוֹשׁ בְּפִיו אֵלַי לֵאמֹר הֲנִנִּי!
אֵן הַמֵּיִנְקָת? — חֵלֶב אִמִּי הַשְׁקֵנִי!
הַמֵּיִנְקָת? — תַּחֲלִיץ נֶשֶׁד לַתּוֹלְעַת...!!

13.

אָהָה לְיִמְיָךְ יְתוֹם אֲמַלֵּל אֶתָּה.
מִמְרוֹמִים לְמָה הַשְׁלַכְתָּ פֶה מְטָה.
תַּת פְּדִיֹן חַיִּיךָ חַיִּי אִמְךָ;
מִבֶּן אִם שְׁלוֹתֵי אִשָּׁה — מְגַבְרָה.
אוֹתָנּוּ בְּיַגוֹן הָהָ הוֹרִיד לְקַבֵּר.
גַּם אֶתָּה יְתוֹם אֲמַלֵּל אָהָה לְיִמְיָךְ — 1

14.

וּדְבָרֵי אֵלֶּה בְּכַאֲב־מֵר הֲרַעְלֵה.
לְלֵב אָבִי הָהָ בַּחֲצִים יִפְעֵלֵה.
עַל צַוְאָרֵי נֶפֶל אַף פֶּה הַבִּיעַ:
הַנְּחֵם הוֹדִי בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵינִי!
נֹאֵשׁ בַּל יֵאמֵר אִישׁ בְּהַחֲשִׁיד לֹא עֵינִי.
גַּם אַחַת תִּתְחַזֵּה בַּל נִהְרָה תוֹפִיעַ — 4

15.

וּבְמוֹת אִמְךָ נָא אַל תִּרְבַּ תְּאָנְיָה.
עוֹד עֵינִי אֲבִיד עֲלִיךָ צוֹפִיָּה.
וּתוֹשִׁיָּה בְּמָאֵז מִמְּךָ בַּל נַעֲדָרָה — 4
פֶּה נָחַם אֶת לִבִּי פֶּה בִּי יִשִּׁית.
עָדִי גַלִּי עֲנִי וּמְרוֹדֵי הַשְּׁבִית.
עָדִי חֲלַף עֲצָבִי צָרְתִי עֲבָרָה.

8.

אך עת האשר קלת-רגלים,
בסופה לחלוקה ובקצפה עד מים,
לא כביר דדייה הרווני נחת;
פתאם— כבכי השקי נגהם אספוי
ותחשך ארץ, עמודיה רפסוי
— לי תקרא אמי! הרעימה לי שחת—.

9.

כאכן מתפוצץ מלשון הרעם,
דומם פה ארצה נפלתי הפעם,
כל רעמי עולם רגע הלמוני;
מה היה אז אתי, זאת כל ידעתי,
אך עת בכבדות סגור עיני קרעתי
הה זעה! — בעותי אלוה יערכוני:

10.

עלי נצב אבוי, כמת מגיא-מות,
שפתותיו שלגי, על פניו צלמות,
עינו ננדה, רגלו מועדת;
אמי איננה— ילד בוכה שמה.....
וכמו מגש לי מזרוע נעלמה
לאמר: הא לך אח תחת אם אוכרת—!!

11.

הוי— תחת אם אח! שק תחת אדרת!
אח תחת אם! תחת זהב עופרת!
הן אח כל רגע לעשר יולד,
בבסקף תקנו גם אח גם רע,
ומחיר אם בארץ מי זה יודע? —
אמנה— מה יקח לבי זה הילד? —

4.

מה לְעֶבֶד זֶה נִבְזָה רְאוּת אֹזֶר חֶלְדִּי?
אֲזַנְחֵה־הַפְּלֵא לְזָקִים יוֹלֵד,
— בְּעֹנָה שָׁם תִּמְקֶנָּה נֶפֶשׁ אֲבֹדָתִי!
יִשְׁכַּב בְּבִשְׁתּוֹ מִבְּנֵי־אֶרֶץ־כְּרֵת,
עוֹל הוּא, שׁוֹדֵד הוּא, עֲבָרִי רִצָּח—!!
זֶה חֶלֶק גְּלָה מֵאֶרֶץ מְלֻדָּת—.

5.

הוּי כְּנֻעַן! כְּנֻעַן! אֶרֶץ מְלֻאֲתִי נָחַת!
הוּי עָרֵשׁ יְלֻדוֹתַי, יְלֻדוֹת צְלֻחַת,
עֲפָרֹךְ אֲנִשְׁקֶי, עוֹד זְכוֹנֶךָ לִי קִדְשׁ;
מִחֶלֶב טוֹבֶךָ יִנְקוּתִי, אֶת גְּדֻלַּתִּי,
דְּבִי לֵב צָעִיר לְבִקְרִים תִּרְנִינִי,
וְנִעוּרֵי חֲדָשֶׁת פִּירַח בַּחֲדָשׁ—.

6.

אֵיכֶם שָׁמַי אֶרְצִי סִפִּיר לְטַהַר!
אֵיכֶן עֵתוֹתַי הַמְּדַת הַנְּעוּר!
אֵיךְ תִּמָּה תִּמְיָמָה בַּת הַשָּׁמַיִם;
לָמָּה תַעֲמָדוּ מִנְּגֵד, חָנוּנִי—!
אֵל אֶרֶץ מְכָרְתִי אָנָּה שְׂאוּנִי,
אֶרֶץ—תַּעֲשֵׂה הוֹד כְּכֹלָה בְּעַדֵי עֲדִים—.

7.

אִז אֲזוּ בְּצַל הוֹרֵי אֶדְ נַחַת שְׂבַעֲתַי,
יְגוֹן לֹא יִגְרַתִּי אִיד לֹא יִדְעֵתִי,
כָּל טוֹב, כָּל עֲנַג מִנִּי לֹא חָשְׁבוּ;
מִכָּל מִשְׁאֲלוֹתַי אַחַת לֹא נִעְדְּרָה,
אֲמִי—כְּאִישׁוֹן עֵינָה אֶתִי נִצְרָה,
וְכִנְפֵי אֲהַבְתָּהּ רֵאשֵׁי סִכְבוּ—.

ב.

לְשִׁמְעַ אֲנִי אֶסִיר (מהלים ק"ב כ"ח).

1.

נָחָה שָׁקֵטָה אֶרֶץ, נָחָה כָּל רוּחַ,
אֶדָּ בֵּין פִּינּוֹת סֶהַר יְחוּל הָרוּחַ,
וּמְנוּחַת הַשְּׁקֵט בְּחֵלִילֹ פֶרַע;
הֲאֵנֶק דָּם רוּחַ — אֵל נָא תִרְעֵי,
קוֹל אֲנִי אֶסִיר אֵל אֲזִנִּי הַגִּיעֵי,
קוֹל אֲנִיחַת יוֹסֵף אֲנִי שִׁמְעֵי:

2.

פֹּה בְּאֲשֻׁמְנִים, אֵין חֶלֶזֶן, אֵין צֹהַר,
בֵּין קִירוֹת אֶפֶל אֵלֶּה, בְּבֵית הַסֶּהַר,
פֹּה שְׁנֵי בְלִיתֵי עֵשֶׂר וּשְׁתַּיִם;
בְּדָד — בַּל אֶקְשִׁיב קוֹל נַחֵם, קוֹל רַעִי,
אֶדָּ קוֹל נוֹגֵשׁ רָדָה, לְבִי קִרְעֵי,
קוֹל אֲנִיחַת אֶסְוִרִים, קוֹל צִלְצַל נַחֲשֵׁתַיִם.

3.

שֵׁם שֵׁם בְּלִשְׁפַת הַשָּׁדַי עִמִּי נִבְלָאוּ,
שְׁנֵי מִשְׁרְתֵי הַמֶּלֶךְ, כִּי לֹא הָטְאוּ,
וּבְכָר הַמָּה מְקוֹם אֶפֶל זֶה עֲזָבוּ;
עֲזָבוּ נָם חֶסֶדֶם, לְזִכְרוֹר בִּי שְׁבַחֹי,
הוּא אֲנִשִּׁי בְּגִדוֹת הֵם! יַחְדוֹ נִאֲלַחוּ,
כִּי עָלַי, הֵה אֶמְלֵל, כֹּה מִזְמָה חֲשָׁבוּ:

4.

שם על אדמת צען, בארץ מצרים,
מקום יפכו מי שיהורר לעבור גדותים,
שם בדרד על גבעה חומה נשקפת!
חרבה אפלה— סגורה מחוץ מבית,
עליה עלו סירים, קוץ ושיט,
תזכה— רצונה תהו, אימה חופפת.

5.

בית הכלא היא— בו אסורים וכלאו
בו ילכדו בעונם שאול חטאו
שם גם יגועו, יאבדו, באשון חדריהו;
שם— תחת מחסום, בריח ומסגרת,
תאנק בסוגר נפש נשפרת,
איש חפץ בחיים באביב עלומיהו.

6.

מה פשעו ומה חטאתו, שלו בכה?
הבמלך למרוד, נפשו עז דרקה!
או זר הוא, בליעל, לב גורש רפוש?
או גנב, גם פחש, גם שם בפלי?
או אישת רעהו פתה בשלי?
או קנא בעמיתו, ורצחו נפש?

7.

בו רך הוא, צדקו לו ינון על מצח,
בו בל ידע תרמית, עשק ורצח,
בו יעקב הוא, יוסף, בן פרת עלי עין;
אמת אהב— לבן שטמוהו שומניה,
לשמות בוס לחץ, לגרם חרשיה,
לגוע— במקום לא תשורנו עין—.

יוסף בבית הסהר.

א.

ואם אסורים בַּזְקִים וכו' (ליוג ל"ו ח').

1:

מה־זה תַּעַר אֶרֶץ כְּכֹלָה בְּלִיָּה?
בְּנִצְנִים עֲדָנִים תִּקְשׁוּר קְשׁוּרִיהָ,
נֹצְצִים מְרַסְסֵי טֶל, שׁוֹר וּבְרִקָּתָ?
וּבְמִי הַבְּרַלְלָח מֵה תִרְחֵץ לְחַיִּיהָ?
תִּישִׁיב רֵאשָׁה בְּנֶרֶד—בְּפֹהַ עֵינֶיהָ?
—עַל הַדָּדָה הָאֲבִיב הִיא מְתַרְפֶּקֶת—!

2:

הִנֵּה זֶה בָּא—בְּמַחֲוֹלַת מַחְנֵים,
קָדְמוּהוּ שָׂרִים בְּצַבֵּעַ רְקֻמָּתִים,
עַל יוֹם חֲתוּנָתוֹ מְמַרְחָקִים בָּאוּ;
רִנְנוּ עֲצֵי יַעַר, וּבְרוּשִׁים שְׁמָחוּ,
בְּבִנֵי צֶאֱזָן רְקָדוּ: הֲרֵי, כְּכֹר וְאָחוּ,
וּבְקוֹל דְּבָכִים הִנְהָרוֹת בַּח מְחָאוּ.

3.

גַּם אֲנִשֵׁי עִיר, קִירוֹת בֵּיתֶם עֲזֹבוּ,
וּבִין הַמֶּזֶן חֲגַג חֵישׁ הַתְּעַרְבוּ,
אֶחָד הוּא—בְּנֹרוֹ נְהַפֵּךְ לְאֶבֶל;
אֲסִיר עֲנִי וּבְרֹזֶל הוּא, סָגוּר בְּכֶלֶא,
הוּא יָצָאת בַּל יִזְדֶּה לְחֻזוֹת כָּל אֱלֹהֵי,
פֹּה תִבּוֹא אֵל תַּעֲבוֹר! יֹאמֵר הַכְּבֵל.

19.

וּשְׁכַרְוֵי-שְׂמֵחָה בְּמִקְוֵמָם כִּי נָחוּ,
עַד־י אֲזֹלַת יָדָהּ, וּפִיָּהֶם פָּצְחוּ:
- צוּרְנוּ-! הֵן שִׁמְךָ נִגְדִיל אִתְּךָ נִקְרָה,
כִּי שִׁמְשֶׁךָ זֹאת הִחִיָּה רוּחַ נְשִׁבְרֹת,
עַתָּה הַשְׁפִּלְנוּ חֶקֶךָ הִיא שׁוֹמְרֹת,
בְּעֶרְבִי הִיא בָּאָה, שְׁבֵה בְּפִקְרֵי.

* * *

יִשְׂרוּן-! עַת בָּאָה לְךָ שִׁמְשׁ אִשְׁרָךְ,
גַּם אֶתָּה דְּמִיתָ: בָּא קִיץ חֲלֻדְךָ,
אֵךְ לֹא לְעוֹלָם הַשָּׁךְ, חֶק יֵשׁ לְלִיל!
אֶתָּה בָּקֵר, עֲנִי עֲנִי הַסִּיעַ,
צִדְקַתְךָ פִּשְׁחָר עֲלֵתָה תוֹפִיעַ,
בְּאוֹר פְּנֵיהָ תִּהְלֵךְ, אִתְּךָ תִּגְבֵּר חֵיל.

15.

גַּם שָׁם אָדָם עוֹמֵד יִצְהִיל פְּנֵיהוּ.
אוֹר שְׂמֵחָה עַל חַוָּה יִפְרִישׁ הוֹדְהוּ.
אֵין בְּכִי עַל לְחִי—דְּמַע בְּעֵין;
הָאֵח! רְאוּ קָדִים פְּדֻמוֹת אֵשׁ לְהַטָּת.
וּתְגַדֵּל תְּקוּנָתְם, רְבִתָּה שְׁלֵטָת.
בָּא קָצֵב לְעֵצֵב, פֶּחַד שָׁב לְאֵין.

16.

בְּנִבּוֹר לְרוּץ אֲרַח עוֹ בְּמַתְנִים.
עָלָה הַשֶּׁמֶשׁ עַל בְּמַתֵּי שָׁמַיִם.
לְפִידֵי אֵשׁ לְפַעְמֵי דְרָפוּ יוֹהִירוּ;
רְאוּהוּ—וּבְרִנָּה הָרִים פְּצָחוּ.
זָמְרוּ לוֹ כָּל כָּנָף נְגִדוּ שְׂמֵחָה.
כָּל חַי, כָּל נֶפֶשׁ, הִתְרוֹעְעְעוּ הַשִּׁירוּ.

17.

אִם חַי חֲדַל אָמַר אֵין תְּבוּנָה אֵין יַדְעָת.
תַּת גִּדֵּל לְשֶׁמֶשׁ נִפְשׁוּ יוֹדְעָת.
אָף כִּי לִב־אֲנוּשׁ מְלֵא רָגֶשׁ טוֹב־טַעַם;
הוּא אֲשֶׁר לוֹ הַדְּבַר, לְשׁוֹן דוֹבָרָת.
לוֹ מְזֻמָּה, לוֹ בִּינָה, לוֹ שְׂפָה נְבִחָרָת.
הֵהוּא יַחְרֵשׁ, יִשְׁקַמ, יְדוּם, הַפְּעַם?—

18.

כֹּה רַב עוֹ לְשֶׁמֵּחָה עֵת פְּתֻאוֹם נוֹלָדָה
בְּלֵב אָמַר לָהּ נוֹאֵשׁ, כְּכֹר בּוֹ בְּגִדָה.
עֲדֵי תְקַפֵּץ פִּי אִישׁ, תִּסְגֵּר הַשְּׂפָתַיִם;
גַּם אָדָם וְחַוָּה אוֹר שְׂמֵשׁ אֵךְ רְאוּ.
מִחֻזְקַת גִּיל מְצוּא מְלָה שְׂוֹא יִגְעוּ.
אֵךְ כָּרְעוּ בְרָךְ, הַשְּׂתַחֲוּוּ הַפְּעַם—

11.

חֶלֶף הַלֵּיד— תֵּר בְּקֶר הַגִּיעַ,
וּמַעַט מַעַט הִטְהִירוּ פָּנַי הַרְקִיעַ,
בָּרַח אֲמֵשׁ בַּדְּהוּת עוֹד אֵינְמוּ;
וּמִשְׁמֵי קָדִים בְּצַבֵּעַ רִקְמָתִים,
נִשְׁקָף הַשַּׁחַר חִבְלֵי לַי עֵינַיִם,
רְאֵה בְּנֵי חֶלֶד— עוֹד נָמוּ בְּלָמוּ.

12.

נָמוּ בְּלָמוּ— בִּלְתֵּי יַצוּרִים שְׁנַיִם:
אָדָם וְחוּהָ עֶדֶן לֹא עֲצָמוּ עֵינַיִם,
וּבַעֲלוֹת הַשַּׁחַר, חוּז הַהֲדָהָה,
וּבְלָבָם צִיץ תִּקְוָה הַחַל לְצַמְחָה;
אֵךְ עוֹד נָבֵר פְּחָדִים בְּעוֹזוֹ וְכַח,
פָּרַע, רִבֵּץ, שָׂכַב, וּמִי יִקְיַמְהוּ?

13.

מִפְּאֵתֵי מוֹרַח, מִחֲבִיז תִּפְאֶרֶת,
קָם מְלֶךְ הַמְּאֹרֹת, פִּיּוֹ אִשׁ בּוֹעֶרֶת,
לְמִשְׁרֵתָיו קָרְנַיִם, אָמַר יִבְיַע;
וּלְכִשׁוֹר עֵת בּוֹאוֹ דְּחוּפִים יֵצְאוּ,
עַל כָּל הַר וְנִבֵּעַ רִגְלָם נִשְׁאוּ,
אֵין עֵיף, אֵין כִּשְׁלֵ אֵף אֵין מְרַגֵּעַ.

14.

וּלְקָדָם פָּנָיו, עָלָה אֵד מְמִים,
הַעֲמָקִים, הִבִּיאוּ בְּמֵלֵא חֲפָנִים,
מִמְּבַחַר מוֹר וְצָרִי עִם קִנְמָן בְּשֵׁם;
וְעַל דִּלְתֵי קִנְיָה כִּנְיָה רִנְנִים חוֹפְפֹת,
מִבְּעַד לְעַפְאִים עַל בּוֹאוֹ נִשְׁקַפֹּת,
בְּלִשׁוֹנָה רַב זָמַר, וּבִפְיָה קָסָם.

7.

— הָיָה חוּהַ בְּרָחָה שֶׁמֶשׁ מִזְבוּל רִשְׁעִי.
— הוֹדָה הַסְתִּירָה מִנִּי יְלָדֵי פִשְׁעִי.
— וַאֲנַחְנוּ אֲבָדְנָה אֶךְ חֲשֵׁךְ נִמְשׁ.
— הִסִּי קִרְאָה חוּהַ וַתִּקְפוּץ שִׁפְתֶיהָ.
וּבְחִיל כֹּה וְכֹה הִסְבֵּה עֵינֶיהָ.
אֵף הוּא אִזְ הַתְּבוּנָן בִּי קָרַב אִמְשׁ...

8.

וּמִסְתָּר אִפְל מִחֲדָרֵי בְהוּ.
אִז עָלָה אֲשׁוּן חֲשֵׁךְ מֵאִין כְּמַהוּ.
עֲלָמָה נִזְרָאָה רְקִיעַ סוּכְכָת;
תַּחַת שׁוֹאָה הַתְּנַלְנָלוּ כָּל מִתֵּי פַחַד.
כָּל בְּלֹהוֹת צִלְמוֹת אִז נִפְגְּשוּ יַחַד.
אֵף נִלְחַמוּ מְעַרְכָת לַקְּרֵאת מְעַרְכָת.

9.

כָּל עֲצָמוֹת אָדָם מִפַּחַד רְחִפוּ.
בְּעוֹתֵי מוֹת רֹאשׁ חוּהַ חֲפִפוּ.
אוֹ-אִז אֲבָדָן חָלַד רְאוּ עֵינֵינוּ;
גַּם הָמָּה לַחַיִּים נוֹאֵשׁ יֹאמְרוּ.
עַל קָצֶם בִּי בָּא כָּל רִנֵּעַ שִׁבְרוּ.
תִּפְתַּח אֶרֶץ פִּיהָ חֵישׁ תִּבְלַעְמוּ.

10.

כֹּה אִסִּירֵי פַחַד יַחַד הַתְּלַבְּרוּ.
בְּדַמְעוֹת עַל לְחֵי עֲמָדוֹ רָעְדוּ.
מַחוּץ תִּשְׁבֵּל אִימָה פְּנִימָה הִקְרַץ;
רְדוּ הִנֵּה הַכְּרוּבִים מִלְּאֲכֵי שָׁמַיִם!
עַל רֹאשָׁם פָּרְשוּ מַטּוֹת בְּנִפְסִים.
יִתְלוּנְנוּ בְּצִלְכֶם אַחִיכֶם מִלְּאֲכֵי אֶרֶץ—

3.

עלי גבעה מופזה בזהב פרוים
כפסילי אבן עמדו יצורים שנים,
חרדת צלמות על מצחם משלה;
המה ראי בא שמש בן תמהו
כל רגשות לבותם בנד נקפאו
מה נדהם אדם? מה חנה חבלה?—

4.

הוי נפשם להם, דבר מר לאטה:
הן בא קץ השמש קץ חרד עתה,
תנוט ארץ, יצורים תמו לגוע;
ובתמהון לב פנו פניהם פה ימה,
קצה ראו; עוד מעט ותהי נעלמה,
זע רוחם, חת לבם, יחרד ינוע.

5.

מהרה השמש אצה למסעיה,
כי חק נתן לה אה, קצובים רגעיה,
מבלי בוש לרוץ ארח פנבור חיל;
חקה היא תשלים, עת בואה שומרת,
וכמו בתהום רבה תצלל עופרת,
חיש צללה, אבד אורה — ויהי ליל.

6.

ובשכרון רוח נצב אדם שמה,
כאב אחז לב חוה, רוחה נפעמה,
ולפתח פיה אמרי חיל רבצו:
— הוי אדם! אי שמש, לא אדע פשר?
— איה בני חלד, הגם הם קשרו קשר?
— עזבו פה הפשעים, מהם חלצו?—

אדם לעת ערב.

ת"ר יום שנברא בו אדם הראשון כיון ששקעה עליו חמה אמר
אוי לי שבשכיל שסרחתי עולם חשוך בעדי ויחזור עולם לתהו ובהו
וזה היא מיתה שנקמה עלי מן השמים, היה יושב (בתענית) ובוכה
כל הלילה וחזה בוכה כנגדו כיון שעלה עמוד השחר אמר מנהגו
של עולם הוא וכו' : (ע"ז ד"ח ע"א)

1.

היום רד, השמש לערוב רפתה,
ובירכתי ים טרם ללון נמתה
עוד רנע בתבל התענג חשקה;
עוד חבקו קרניה יער צמח.
עוד חלקה ברכתה לכל ציץ פרח.
ועלי נאות חמד אור יקרות יצקה.

2.

ולגנה נגדה גלילים צחקו
פעם נשאו ראשם פעם חמקו
אף היא כאם בן התעלסה עלימו;
בעטרת פז נבלעות עולם עמרה.
וארזים נשאים טרם עברה
בשפתים דולקים נשקה ראשימו.

תכן הענינים :

צד

9	אדם לעת ערב (נרפס במיע, המליץ' נוי 31 שנה שניה 1862)
15	זוסף בבית הסהר (בשלשה חלקים)
27	בת שבע (שיר בחמשה חלקים)
34	נקדימון בן גוריון
39	אלון בכות
42	חיי אדם
45	קנו קנו
50	הכסף
53	ציץ הזהב

צצים ופרחים

ונצא פרח ונצנצ ציץ
(כמדבר י"ז סג).

מנחת בכורים

לכבוד

אבי אהובי, מאור עיני, וחמדת נפשי, חובב דעת,
ונבון דבר, הולך מישרים, ושונא כצע מעשקות,
ומפרי עמלו ישבע סלה — כבוד שמו הר"ר

היום ליפא גאלדפאדען.

מִשְׁבֵּת פִּתְמוֹנֵי מַחֲרֵי בֵּית סֵפֶר,
מִשָּׁם הִשְׁמַע קוֹלֵי אָבִי יִקְרָעֶנָּה;
מִשָּׁם אֶעְרֹף לָהּ נֶעֱם אִמְרֵי שִׁפְרָה,
מִיִּשְׂרָי, מִצְּלִיחֵי מַדְרִיבֵי עַל דְּרָה.

לְלִמּוּד שְׁלֻחַתֵּנִי פֶה לְשׁוֹן וְסֵפֶר,
אִם גַּם בְּשִׁפְתַי עֲמִים עֲמִלְתִּי בְּפִרְה,
בְּרִיתוֹ עִם שְׁפָתַי לִבִּי לֹא יִפְרָה,
הֲלֹא הִיא הַנְּרִתִּי, אֲמִנְתִּי עַל בְּרָה—.

זְכֹר — עַתָּה זִרְנֵעִיָּה עַל לִבִּי זְבֻעָה,
אֲזוּ בְּרַמְעֵי שְׂאֵלָתִי: מִהֵי יִצְמָחוּ? —
הָאֲחֹזִי שׁוֹר אָבִי, לֹא לְרִיק יִנְעָה,
שׁוֹר! אִיךָ יִנְאִין צִיִּין, וּפְרָחִים יִפְרָחוּ—;
עֲנֵדִם עַל רֵאשֵׁי, הֵם עֲמַרְתִּי שִׁבְתִּי,
לְוִית־חֵן וְהוֹד לְלִבְךָ־שְׁעֵרוֹתֶיךָ.

מקמרה ומנשה באהבה, בכבוד ובענוה

סאת בנך בכורך

אברהם.

זיטאמיר יום ה' כ"ה לחורש, מנחם אב" תרכ"ה.

והנה פצוע אנכי מכף רגל ועד קרקר; כמשמרות נמועים תקעו בלבי חצים שנונים אלה, אשר פלחו כליותי-בכאב אָנוש פי שנים הוצאתי את החצים מלבי ובתכונות כפי סדרתיים אחד אחר כתבנית ארון לקבור שם את מתי; בלב נשבר וברוח נכאה שמתי את ספרי בארון ומפי מלים אלה התמלטו: בואי בשלום אל משכב אבותיך שפה אהובתי! קשה כשאלוהי הפרדי מעמך; אולם לא כי האשם, כאשר הִרְאָת לדעת, כי המשכילים ההם הפרידו בניני והם הם היו בעוֹבְרֵי — כפרי לי אהובתי כי צעיר לימים אנכי ואין לאל ידי להלחם בערך מלחמות תנופה; אולם עוד מישרים אהבך ותורתך לא תמוש מפי עד עולם כי לשמך ולזכרך תאות נפשי — אבל להסתופף בחצרות קדשך ולהקטיר לשרם כבודך חדשים לבקרים קטרת מליצותי לריח ניהוח באפך, לשיך לך שיר חדש בקר וערב על הגיון בכנור כאשר הסכנתי מנעורי, זאת לא אוכל — אנא אהובתי! אל באפך תוכיחני, שפוך חמתך על הקופרים אשר בשמך רק קראו והיית להם לכמות עינים דרושה לחפציהם... ובקרבם בוז ובוזו לך... אולי במדעם, וקללו הוריהם ומוריהם, יען בימי נעוריהם בעת אשר לא ידעו בין ימונם לשמאלם כשור לטבח יוכלו לבוא כברית עם נערה זקנה מבנות היחש, ולא נתנו להם לזנות אחרי לבבם ולקחת להם נשים מכל אשר בחרו; וזה לך האות כי כנים דברי: דרשו ותמצאו כי רבים וכן שלמים מסופרי עמנו בניהם חצי מדבר לשון עם ועם ואינם מכירים לקראו ספרי קדש!! ... ועוד זאת כי ..... אך קִפְצֵי ישיבוני ובעבור חושי בי!! —

אכן, לשוא שקד עט סופר מהיר! אלכה נא ואשובה אל אחי בני דלת העם! אנכי לעמי אנכי אשירה! ואם שפתו שפת-עלגים לא יגרע כבודי כמני, ידבר עמי עם ממשך ומורם, בשפתו ממשכה ומורטה, (ושארגאן) ידבר! ואנכי אעננו בקול שירי! — שם, שם ברחוב צר ומצוק מְקוֹם יִפְפֵי מוֹ-רגלים וצחנתם תעלה באף כל עובר ארח; שם בְּרִפְף על משענתו, נשען בית קטן נמוך על יד בול-עץ-רקב, קירותיו מבחוץ בְּצִקוֹ, כבטן אשה הרה, אשר תקרב ללדת, שם, מתרכי חלוניו שקופים אטומים מציץ העני באימתה ופחה, שם, תחת משא חיים מרים, תִּאָנֵק נפש נכאה, איש ססכן ודל, אשר מפעל כפיו לא ישבע לחם, ובריתתי החרר, אשר חשך חתלתו על מטת עץ נשברה, מתהפכת בחליה על משכבה אשתו התמימה והאמללה, ועולליה הערמים, עטופי רעב סביב למטתה; שם שם אנהגך אביאך, בת שירתי! מבכי העוללים האלה יוסר עז שירי, כהרי בת שירתי! קחי בידך את הנבל! קרבי פי הנבל אל פי האִכְלִיָה והגה אנחותיה יִשְׁמַע בקול!... תשתפך נפשה ביוגנה וירוח לה... זה! קול ענות חלושה מרגיז לב ונפש! מהרי בת שירתי! אספי בְּחִצְנֵי הקולות האלה וּכְתִיבִים על לוח לזכרון, ובא הנדיב השוע ויקנה הומרות ויביאם בהיכל, ובנותיו הרכות והעֲנֻנִת, אשר לא ידעו רגו, תקראנה מספר ותנצחנה בנגינות, פן יתחמץ לבבן ויסס כדונג ותוכרנה לטוב אחותן אשר נפשה ברעה תתמוגג ורות; נדיבה תתכמן! — ואני אקרב בלאט אל האמכל הזה היושב נדהם נבוכ בסבך שרעפיו, ואקח את הכנור ונגן בידי להסיר מעליו רוח היגון וטוב לו, מה נבהלת פתאם, אחי, ותרגו ממקומך לקול מיתרי כנורי? הן לא. מזור לך המזמור הזה, הלא תכירהו לא בריתו מלבי, הלא הוא רק יחד אנקת נפשך הנובעת כמעמקי רגשות לבך!... עורה כנורי, עורה! אשיר בשירים על לב רע! דמעות אראה? דמעות!... שימה, שימה דמעותיך בנארי! כי כוס מלא בידי כוס תנחומין, שתה גם אתה ושכח רישך! יחד נשתה יחד נשירה! גם אתם עוללים אִמְלִילִים, אשר נחר גרונכם מבכי, אל תמנעו קולכם! יחד נבכה יחד! במקלהות נשפוך שית לפני אל רחום ותנון מקימי מעפר דל, כי לא יִשָּׁב אנוש עד רכא; נוחילה לאלהים! כי הוא ימחץ וידו תרפינה, עור נגילה ונשמחה בישועתו, במקהלות נברך יה מעתה ועד עולם הללויה!

נאום המחבר אברהם בן חיים-ליפא נאלדפאדען

קראקא י"ב ניסן תרנ"ו לפ"ק

התנצלות המחבר

בשומך עיניך, קורא יקר, אל שירי אלה, אשר בשפת קדשנו יסידם, או גם אנכי אקח לי מועד לשום עיני לך ומכין מפרשי רשמי פניך אקרא הגות לברך, כי רוח התמהון על פניך יחלוף ושחוק-קל כחם צח עלי אור תנצור על דל שפתיך: „הגם בשפה העבריה יד גאלדפארען עשתה חיל?“. . .

אמנם כן, קורא יקר! לפניך אקרע סגור לבי ועיניך תחוינה מישרים כי לא בי האשם בתתי ספר כריתות לשפה אהובתי יעלת-חן, אשר עגבה עלי כימי ילדותי ודריה הרווני נחת, הלא היא נתנה לי בראשונה לשון למורים ותלמדני טוב מעם ודעת, היא דברה אל לבי בשפתיה נוטפות אמרי שפר ומחלב שריה ינקתי מליצה ושיר, כל עתותי ורחשי ולבי הקדשתי כליל על מזבחה כי כל מעיני בה וכל בה חיי רוחי; היא נתנה בידי כנור נעים ורוח השירה החלה לפעמני! — כגן ערן היתה אז הארץ לפני ותפתח התולדה כל אוצרותיה למולי: עיני ראו איך שושני חמד, בבקר לא עבות, רחצו פיהם בנקיון אגלי טל אביב טרם אמרו שירה ליוצרם רב עליליה: שמתתי על המחזה הנשגב עת ההרים רקדו כאילים, כל עצי היער רננו והנהרות ימחאו כף; שמעה אני ותבן לה רננת כוכבי בקר וקול דממת רוח צח על ספס ים-כסוד שיה שרפי קדש; לבי כחללים יהמה כי טוב זמרה כי נעים. . . ותתעטף עלי רוחי. . . ואזכור ואשיר בשירים, מבלי משים כי אחי המשכילים ומורי בית מדרש הרבנים נתנו כבוד ועו לשירי ושימו עטרת תפארת על ראש „משורר הצעיר“ — אך אהה, לשמחה מה זה עשה! פתאם כנורי נהפך לאבל, כי בעת אשר נפשי גרסה לתאבה לראות כל שירי נכתבים בעט ברזל ועפרת והיו לספר אחד ובקחתי בידי חבורי הראשון וא ניש, הה זעה! כי קסמים בידי. . . ברגע זו נהפכתי לאיש אחר. . . אלי דבר ינגב. . . ותקח אזני שמץ מנתו — דממה וקול שמעתי: „מחבר עברי הנך!“

אבל זחפוי ראש ירדתי פלאים ממרומי הר אלימם וראשית פרי עטי תחת ורועי למכרם בשוק לכנעני נכבדו ארץ — הה חרפה! אנה מפניך אסתר? מי מלל לי ב כנף עוף כנף העשוי למטאטא ימכרו כנפי-רוחי-הדמיון, האם שקול שקלתי תנועות שירי י"א ומלעיל למכרם כפלס כבצל ושום, הבמאזנים ישאו יחד? — מי מדר בשעלו רפיטי טל בקר למכרם במשורה בעד אגורה אחת? הבכסף מלא — תצפצה ותסלסל בהוד קולה המזמרת בליל מיון עפאים, ומה בצע כי תערכו לה? — וכמענה על שאלותי אלה כאוב מארץ מדברת הקשבת רב קשב: האנק דום! אל תעמיק שאלה! מחבר עברי הנך!! —

אמנם, מחבר עברי אנכי ואל אחי העברים אשים מגמת פני, אשר כמוני כמוהם נולדו על ברכי השפה הקדושה והטהורה, וכגבר בתרוגן מיון שמתי פעמי לעיר ב. לרפוק על פתחי נדיבי אצילי בני עמי ולהגיש לפניהם ראשית מנחת שירתית תוכה רצוף מליצה וצוארה נאוה בחרוזים, ולבי היה נכון ובטוח כי תמצא חן וחסד בעיניהם, ולא יראתי מבקרת משפמם (כי כבר שירי יצאו מאסרים ונמלטו בחייהם מחרב חדה מורי היקר המבקר מוהר"ר ח"צ לערנער, אשר ידרוף באף הדגושים וישמידם מעל ספרי), אבל אהה, לתוחלתי כי נזכרה! כי תחת מענה רך השיבו לי דבר מר כמו דבר בלועל ציוק בי — הם הרעימו פניהם, מצחם עשו כנחושה, ובצואר עתק פערו עלי פיהם כשאו! מי זה האיש החפץ חיים ללכת לרוח הזמן, ויאל לבלות עתותיו לריק לקלוע יר פטורי ציצים על ראש שפה נשכחה אשר כבר עבר עליה כלה? שא עיניך, משורר צעיר, והביטה מי זאת הנשקפה כמו שחר מתרפקת על דודה? הלא היא התשכלה! — רוח עת החדש הגה זה בא ועלינו רק לשום מעינינו בשפות עמים כי חיים הגה חיים כלהן היום ולא להחיות עצמות היבשות ולאמד לשפה המתה „חי“ אשר אין כל רוח בקרבה... צא לך בעקבות שפה נכריה ורעה את מליצותיך על משכנות הגוים!! —

בשאתם בנפש יצאתי מאת פני הביגדים, אשר בגדו ראשונה כמו נחל בשפתם הקדושה, וכשבלול תמם הלכתי לביתי, וכבואי אל חדר משכני פנימה ואתבונן עלי ואביטה

